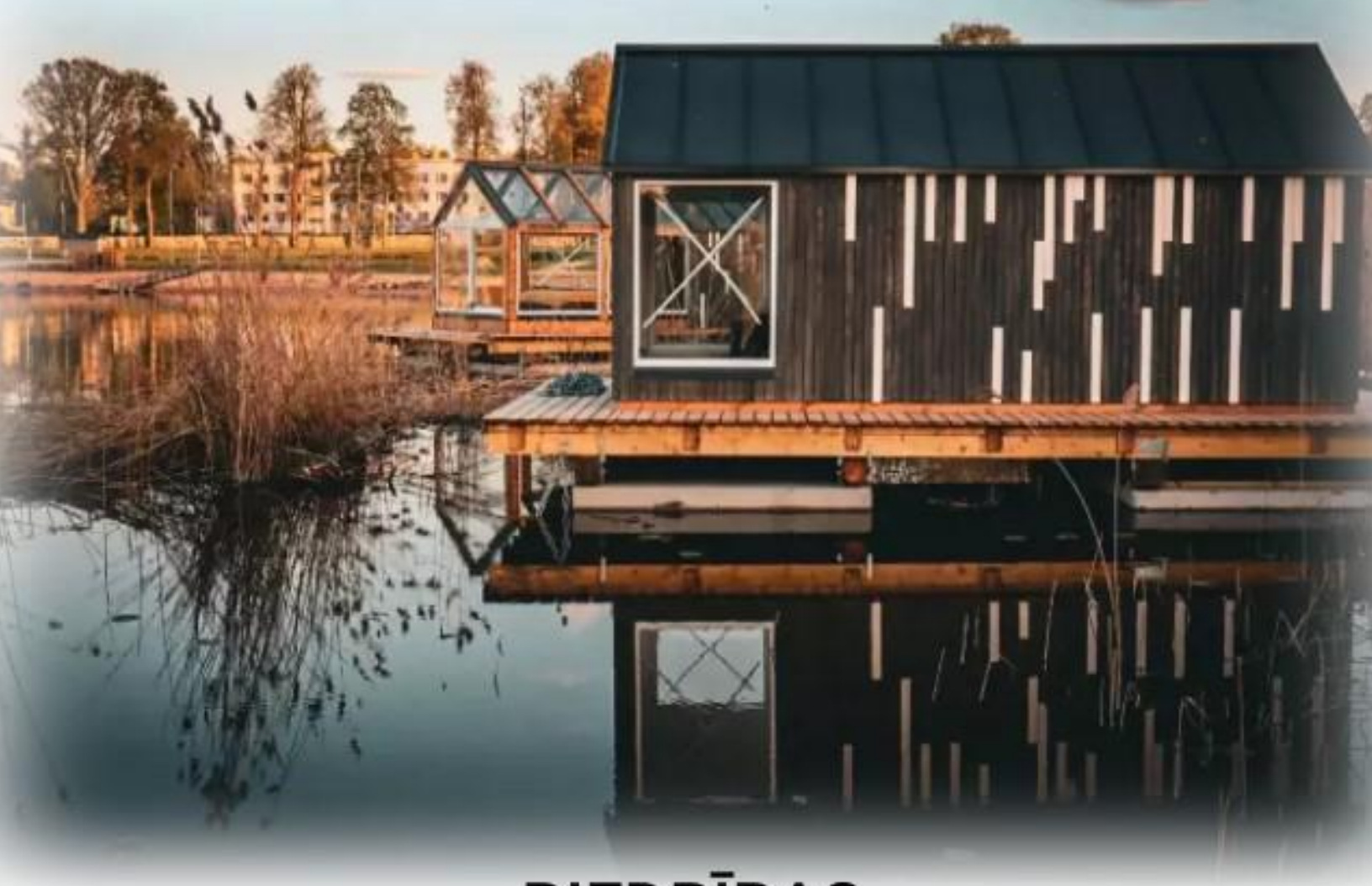

BIEDRĪBAS "ZIEMEĻLATGALES PARTNERĪBA"

sabiedrības virzītas
vietējās attīstības stratēģija
2023.-2027.gadam

Biedrības “Ziemeļlatgales partnerība”

SABIEDRĪBAS VIRZĪTA VIETĒJĀS ATTĪSTĪBAS STRATĒĢIJA 2023.-2027.GADAM

Līdzfinansē Eiropas Savienība

2027 Nacionālais attīstības plāns

ZIEMEĻLATGALES PARTNERĪBA

Apstiprināta biedrības “Ziemeļlatgales partnerība”

valdes sēdē, 19.06.2023. (protokols Nr.ZLP_VS_2023_05)

Šī biedrības "Ziemeļlatgales partnerība" darbības teritorijas sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģija 2023.-2027.gadam ir izstrādāta balstoties uz sabiedrības virzītas vietējās attīstības principiem, lai veicinātu Balvu novada attīstību un sabiedrības iesaisti savas dzīves un darba telpas attīstībā.

Stratēģijas īstenošanas periods ir no tās apstiprināšanas brīža līdz 2023.-2027.gada plānošanas perioda beigām. Stratēģija sniedz iespēju piesaistīt Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai atbalstu, kā arī nosaka mērķus, uzdevumus un rīcības cita ārējā finansējuma piesaistei.

SATURA RĀDĪTĀJS

Lietotie termini un saīsinājumi 6

Kopsavilkums **8**

Saskaņotība ar vietējās rīcības grupas darbības teritorijā esošo pašvaldību programmām un sasaiste ar citiem vietējā mēroga attīstības plānošanas dokumentiem. 10

1. Esošās situācijas izvērtējums **13**

1.1. Darbības teritorija 13

1.1.1.Vispārējs ģeogrāfiskais apskats 13

1.1.2.Sociālekonomiskais apskats 18

1.1.3.VRG darbības teritorijas pamatojums 24

1.2.Partnerības principa nodrošināšana 25

1.3.Teritorijas SVID izvērtējums 28

1.4.Teritorijas attīstības vajadzību identificēšana un potenciāla analīze 37

1.5.Starpteritoriālās un starpvalstu sadarbības vajadzību novērtējums 39

2. Stratēģiskā daļa **41**

2.1.Vīzija un stratēģiskie mērķi 41

2.2.Sasniedzamie rezultāti 42

2.3.Inovatīvu risinājumu identificēšana 44

3. Rīcības plāns **47**

3.1. Rīcības plāns 2023.-2027.gadam Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plāna 2023.-2027.gadam intervencē „Darbību īstenošana saskaņā ar vietējās attīstības stratēģiju, tostarp sabiedrības aktivitātes un to sagatavošana” 45

3.1.1.Kritēriju apraksts maksimālās intensitātes noteikšanai 51

3.2.Cita ārējā finansējuma nepieciešamība un piesaistīšanas novērtējums 53

4. Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas īstenošana un novērtēšana, neietver projektu vērtēšanas kritērijus **54**

4.1.Vietējās rīcības grupas informācijas tīklu veidošanas apraksts un sadarbības nodrošināšana ar dažādām tās darbības teritorijā esošajām organizācijām 54

4.2. Papildinātības nodrošināšana ar Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmu 2021.-2027.gadam specifiskajiem atbalsta mērķiem 56

4.3. Projektu vērtēšanas kritēriju noteikšanas principi un kārtība, tostarp interešu konflikta novēršana 58

4.4.Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas uzraudzība un novērtēšanas procedūra 62

4.5.Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas organizācija 63

5.Finansējuma sadales plāns **65**

PIELIKUMI

LIETOTIE TERMINI UN SAĪSINĀJUMI

Termins	Skaidrojums
BNAP 2022-2027	Balvu novada attīstības programma 2022. - 2027.gadam
ELFLA	Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai
ES	Eiropas Savienība
LAD	Lauku atbalsta dienests
LEADER	Saīsinājums no franču valodas: *Liaison Entre Actions pour le Développement de l'Economie Rurale* (saikne starp lauku ekonomikas un attīstības pasākumiem). LEADER ir mērķtiecīgas un savstarpēji koordinētas aktivitātes lauku attīstībai, kuras rosina sabiedrību meklēt jaunus risinājumus esošajām lauku problēmām. LEADER būtība ir uzlabot dzīves kvalitāti cilvēkam laukos, domājot par ekonomiskajiem un sociālajiem uzlabojumiem, kā arī par vides saglabāšanas iespējām.
LLKC	Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs
PVD	Pārtikas un veterinārais dienests
MK	Ministru kabinets
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
NVO	Nevalstiskā organizācija
Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģija	VRG izstrādāts daudznozaru stratēģiskais plāns, kas izstrādāts un apstiprināts vietējā rīcības grupā, balstoties uz darbības teritorijas iedzīvotāju vajadzībām un kopējām attīstības prioritātēm. Saīsinājumā – **SVVA stratēģija.**
SAM	Specifiskais atbalsta mērķis
SVID	Stiprās, vājās puses, iespējas un draudi
VID	Valsts ieņēmumu dienests
Vietējā rīcības grupa	Lauku iedzīvotāju, organizāciju, uzņēmēju un pašvaldību apvienības, kas darbojas noteiktā lauku teritorijā, pārstāvot iedzīvotāju intereses un rūpējoties par lauku

	attīstības jautājumiem vietējā līmenī, kā arī ieviešot LEADER pieeju, kas dod iespēju iedzīvotājiem pašiem noteikt savas teritorijas attīstības vajadzības, izvirzot uz vietējām vajadzībām balstītus mērķus un tiem atbilstošus rīcības plānus. Šobrīd Latvijā SVVA stratēģiju īsteno 33 vietējās rīcības grupas un biedrība „Ziemeļlatgales partnerība" ir viena no tām. Saīsinājumā - **VRG.**

KOPSAVILKUMS

Biedrības "Ziemeļlatgales partnerība" (turpmāk tekstā - Ziemeļlatgales partnerība vai biedrība) sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģija 2023.-2027.gadam (turpmāk tekstā – SVVA stratēģija) ir izstrādāta ar mērķi veicināt biedrības darbības teritorijas sociālo un ekonomisko attīstību, atbalstot vietējās uzņēmējdarbības attīstību un vietējo kopienu īstenotās iniciatīvas iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanai, īpaši lauku teritorijās.

SVVA stratēģijas vīzija: Ziemeļlatgale – uz sadarbību balstīta ekonomiski attīstīta teritorija ar bagātu kultūras mantojumu, inovatīviem ražošanas uzņēmumiem, kvalitatīviem pakalpojumiem, daudzveidīgu lauksaimniecības produktu ražošanu un pārstrādi, pievilcīgu lauku un pilsētvides ainavu, aktīvu sabiedrisko dzīvi, nodrošinātu sociālo iekļaušanu – kā pamats kvalitatīvai dzīves telpai, kur dzīvot, strādāt un atpūsties vietējiem iedzīvotājiem un viesiem.

SVVA stratēģijā kā mērķi laikposmam līdz 2027.gadam ir izvirzīti:

- ✓ **M1 Veicināt ekonomisko attīstību Ziemeļlatgalē;**
- ✓ **M2 Veicināt iedzīvotājiem pievilcīgas dzīves vides radīšanu un pilsoniskās sabiedrības aktivitātes.**

SVVA stratēģija ir izstrādāta sadarbībā ar biedrības "Ziemeļlatgales partnerība" darbības teritorijas iedzīvotājiem, NVO, uzņēmējiem, pašvaldību, aktīvajām kopienām, izzinot to vajadzības un redzējumu par teritorijas attīstību un nepieciešamajiem risinājumiem 14 sanāksmēs, kopskaitā iesaistot 532 dalībniekus.

Ziemeļlatgales partnerības SVVA stratēģijas īstenošanas periods ir no 2023. līdz 2027.gadam, piesaistot Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai finansējumu.

Stratēģiskie mērķi un rīcības vīzijas sasniegšanai, plānotais finansējums:

Nr.	Mērķis/Rīcības	Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA) Atbalsta apmērs (% no kopējā piešķirtā atbalsta)
M1	**Vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas**	**70 %**
1.1.	Mikro (sīko) un mazo uzņēmumu izveidošana un attīstība, tajā skaitā tūrisma nozarē	
1.2.	Lauku biļete	
M2	**Kopienu spēcinošas un vietas attīstību sekmējošas iniciatīvas**	**30 %**
2.1.	Vietējās teritorijas, ieskaitot dabas un kultūras mantojuma objektus, sakārtošana pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai	
2.2.	Jauniešu aktivitātes	
2.3.	Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība	
	Kopā, %	**100 %**
	t.sk. uzņēmējdarbības attīstībai, %	**70 %**

SASKAŅOTĪBA AR VIETĒJĀS RĪCĪBAS GRUPAS DARBĪBAS TERITORIJĀ ESOŠO PAŠVALDĪBU PROGRAMMĀM UN SASAISTE AR CITIEM VIETĒJĀ MĒROGA ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Biedrības "Ziemeļlatgales partnerība" SVVA stratēģijas 2023.-2027.gadam izstrādē ir ņemti vērā citos plānošanas dokumentos iekļautie mērķi un rīcības Ziemeļlatgales partnerības darbības teritorijas attīstībai:

- **Latgales stratēģija 2030**[1] – Latgales plānošanas reģiona ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments;
- **Balvu novada attīstības programma 2022.-2027.gadam**[2] – vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments.

Tabula Nr.1 "SVVA stratēģijas sasaiste ar citiem teritorijas plānošanas dokumentiem"

Latgales stratēģija 2030		**BNAP 2022-2027**		**SVVA stratēģija 2023-2027**	
Stratēģiskais virziens	**Rīcības**	**Mērķis**	**Rīcības**	**Mērķis**	**Rīcības**
EFEKTĪVI UZŅĒMUMI	Prioritātes noteiktas atbilstoši uzņēmumu četriem izaugsmes līmeņiem: PR.4.1.iesācēji PR.4.2.aplīnisti PR.4.3.čempioni PR.4.4.investori	RV5.1. Uzņēmējdarbībai nepieciešama infrastruktūra un atbalsta pasākumi RV6.1. Tūrisma infrastruktūra un konkurētspējīgs piedāvājums	U51.1.1 Veidot uzņēmējdarbības attīstībai nepieciešamu infrastruktūru U5.1.2. Pilnveidot uzņēmējdarbības atbalsta sistēmu U5.1.3. Sekmēt novada uzņēmēju konkurētspējas paaugstināšanos, atpazīstamību un investīciju piesaisti	M1 Veicināt ekonomisko attīstību Ziemeļlatgalē	R1.1. Mikro un mazo uzņēmumu veidošanās un attīstība, tajā skaitā tūrisma nozarē R1.2. Lauku biļete

[1] Latgales stratēģija 2030, https://lpr.gov.lv/wp-content/uploads/2011/lpr-planosanas-dokumenti/Latgales_strategija_2030_apstiprinata_01.12.2010.pdf
[2] Balvu novada attīstības programma 2023.-2027.gadam, https://www.balvi.lv/lv/media/470/download?attachment

			U6.1.1.Uzturēt un attīstīt tūrisma infrastruktūru U6.1.2.Popularizēt tūrisma iespējas U6.1.3. Atbalstīt jaunu tūrisma produktu un piedāvājumu attīstību		
GUDRA PĀRVALDĪBA SAVIENOJA-MĪBA	APR 3.4.3. Tūrisms, kultūra un aktīva sabiedrība APR 2.3.3. Digitālo prasmju attīstība	RV1.1. Izglītota sabiedrība RV1.2. Aktīva sabiedrība RV1.3. Veselīga un sociāli droša sabiedrība RV1.4. Radošas un kultūrbagātas kopienas RV2.1. Efektīva un gudra pārvalde RV2.2. Mūsdienīga komunikācija un sadarbība RV 3.2.Publiskā ārtelpa	U1.1.2. Nodrošināt pieejamu un kvalitatīvu profesionālās ievirzes un interešu izglītību U1.2.2. Nodrošināt daudzveidīgas sporta un aktīvās atpūtas aktivitātes un tam nepieciešamo infrastruktūru U1.3.3.Attīstīt jaunus sociālos pakalpojumus U1.4.2.Saglabāt un popularizēt nemateriālo kultūras mantojumu	M2 Veicināt iedzīvotājiem pievilcīgas dzīves vides radīšanu un pilsoniskās sabiedrības aktivitātes	R2.1. Vietējās teritorijas, ieskaitot dabas un kultūras mantojuma objektus, sakārtošana pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai R2.2. Jauniešu iniciatīvas R2.3. Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība

			U1.4.3.Nodrošināt tradicionālās Ziemeļlatgales kultūrvides un kultūras telpas saglabāšanu un attīstību U2.1.2.Pilnveidot, modernizēt un attīstīt jaunus publiskos pakalpojumus U3.2.1. Ieviest un modernizēt viedos risinājumus publiskajā ārtelpā		

Analizējot Latgales reģiona, Balvu novada attīstības dokumentos un SVVA stratēģijā noteikto mērķu un uzdevumu atbilstību, var secināt, ka visos šajos dokumentos **dominē atslēgas vārdi ekonomiskā attīstība, uzņēmējdarbības dažādošana, inovācijas, darba vietas, pakalpojumi iedzīvotājiem, efektīva vietējo resursu izmantošana, zināšanas, aktīvi vietējie iedzīvotāji un kopumā iedzīvotāju dzīves kvalitātes paaugstināšana lauku teritorijā.**

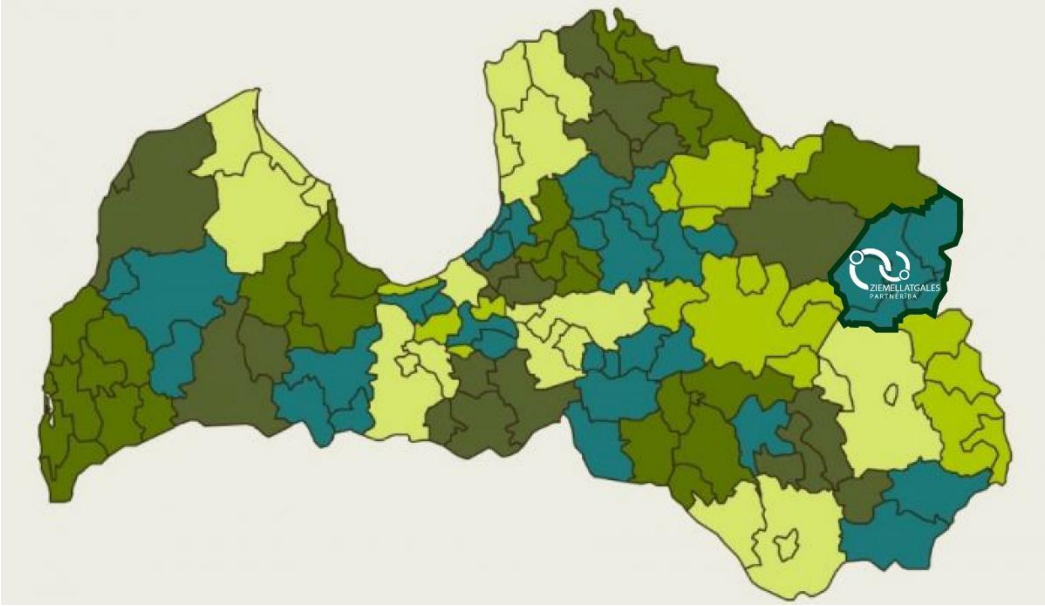
1.ESOŠĀS SITUĀCIJAS IZVĒRTĒJUMS

1.1.DARBĪBAS TERITORIJA

1.1.1.Vispārējs ģeogrāfiskais apskats

Ziemeļlatgales partnerības darbības teritorija sakrīt ar Balvu novada teritoriju, kura pēc 2021.gada administratīvi teritoriālās reformas apvieno bijušās Baltinavas, Balvu, Rugāju, Viļakas novadu teritorijas. Teritorijā ir divas pilsētas: Balvi un Viļaka. Balvu pilsēta ir reģionālās nozīmes centrs, kā arī teritorijā atrodas 19 pagasti: Balvu, Baltinavas, Bērzpils, Briežuciema, Bērzkalnes, Krišjāņu, Kubulu, Kupravas, Lazdukalna, Lazdulejas, Medņevas, Rugāju, Susāju, Šķilbēnu, Tilžas, Vecumu, Vīksnas, Vectilžas un Žīguru pagasti.

1.attēls , VRG darbības teritorijas

AVOTS: Ziemeļlatgales partnerība[3], 2023

[3] Ziemeļlatgales partnerība, www.zlp.lv

Tabula Nr.2 " Teritorijas ģeogrāfisko rādītāju apkopojums "

Rādītājs	Rezultāti	Secinājumi
Teritorijas platība	Teritorijas platība ir 2386,30 km^2.	n/a
Teritorijas veids	Pēc Valsts Zemes dienesta reģistrā esošajiem datiem[4], lielāko teritorijas daļu aizņem meži (aptuveni 45%) un lauksaimniecībā izmantojamā zeme (aptuveni 35%). Salīdzinoši lielu teritorijas daļu aizņem arī ūdeņi un purvi (gandrīz 7%).	Ņemot vēra augsto mežu un lauksaimniecības zemju īpatsvaru darbības teritorijā, nepieciešams veicināt dabas resursu saglabāšanu un saprātīgu to izmantošanu, kā arī veicināt šo resursu ilgtspējīgu izmantošanu uzņēmējdarbības attīstībai. Nepieciešams veicināt dabas teritoriju publisku pieejamību, lai novada iedzīvotājiem tiktu nodrošinātas labas brīvā laika pavadīšanas iespējas savas dzīves vietas tuvumā. Veicot meža teritoriju sakopšanu, ir iespējams teritorijā izveidot izzinošas meža takas, saglabājot esošos biotopus un dabisko meža ainavu.
Dabas resursi	Ziemeļlatgalē ir smilts un grants atradnes. Ezeros atrodams sapropelis, taču tas maz pētīts un netiek izmantots. Balvu novadā atrodas arī viena nacionāli nozīmīga derīgo izrakteņu atradne[5] – mālu atradne „Kuprava", kurā ir izejvielas keramzīta un būvkeramikas ražošanai (netiek izmantota). Atradne atrodas	Atrodamie resursi smilts un grants tiek izmantoti vietējām vajadzībām, piemēram, būvniecībai un ceļu būvei. Sapropeli var pielietot augsnes mēslošanai, bet atsevišķos gadījumos arī dziedniecībai un skaistumkopšanai. Būtu jāveicina šo resursu izmantošana uzņēmējdarbības attīstībā.

[4] Vides pārraudzības valsts birojs, https://www.vpvb.gov.lv/lv/media/1000/download
[5] Ministru kabineta 2012.gada 8.maija noteikumi Nr.321 "Noteikumi par valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnēm"

	trīs pagastu teritorijās - Kupravas pagastā, Susāju pagastā un Bērzkalnes pagastā.	
Dabas mantojuma objekti	Ziemeļlatgale ir bagāta ar dabas mantojuma objektiem[6], tās teritorijā atrodas arī īpaši aizsargājamās teritorijas. Daļa Ziemeļlatgales partnerības darbības teritorijas ietilpst dabas liegumā „Lubāna mitrājs", kas ir unikāls Eiropas un pasaules nozīmes dabas komplekss. Balvu novada Rugāju pagastā atrodas ievērojams aizsargājams dabas objekts Medņu dižakmens**.** Šķilbēnu pagasts vairāk pazīstams ar Stiglovas (Stiglavas) gravu un Balkanu kalniem, bet Medņevas pagastā atrodas Kangaru kalns - augstākā vieta Ziemeļlatgalē. Baltinavā atrodas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas – dabas liegums Motrīnes ezers un dabas parks Numerenes valnis. Viena no nozīmīgākajām dabas vērtībām Baltinavas pagastā ir Baltinavas aleja. Balvu novada teritorijā atrodas arī Orlovas (Ērgļu) purvs, Stompaku purvi un Sitas mežu masīvs Kubulu pagastā ar tam pieguļošajiem Lazdaga un Kalņa ezeriem. Balvu novadā lielākie ezeri un upes - Aiviekste, Bolupe, Iča, Vārniena, Tilža, Pededze, Pērkonu ezers, Balvu ezers.	Lai gan īpaši aizsargājamās dabas teritorijās ir jāievēro dažādi liegumi, tomēr, darbojoties atbilstoši prasībām, šīs teritorijas var piesaistīt tūristus un piedāvāt rekreācijas iespējas gan vietējiem iedzīvotājiem, gan teritorijas viesiem. Tiek atzīts, ka netiek izmantots ezeru potenciāls, lai piesaistītu tūristus, piedāvātu dažādas aktīvās atpūtas iespējas viesiem un vietējiem iedzīvotājiem, līdz ar to jāveicina šāda veida pakalpojumu attīstība.

[6] Balvu Centrāla bibliotēka, http://balvurcb.lv/kb/index.php?CategoryID=56&bp=1

Kultūras mantojuma objekti	Ziemeļlatgale ir bagāta ar kultūrvēsturisko mantojumu[7] - gan ar vietējās, gan valsts nozīmes aizsargājamiem kultūras objektiem. Kopā Ziemeļlatgalē atrodas 51 valsts nozīmes un 79 vietējās nozīmes kultūrvēstures pieminekļi. Lielākā daļa no tiem ir arhitektūras un arheoloģiskie pieminekļi. Liela nozīme ir arī nemateriālajam kultūras mantojumam kā daļai no Ziemeļlatgales kultūrtelpas. Tā Upītes ciems (Šķilbēnu pagastā), tam tuvumā esošo teritoriju un ciemu ļaudis, un dzīvais kultūras mantojums ir iekļauts Nacionālajā nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā[8], jo tas ir pazīstams ar Ziemeļlatgalei raksturīgā folkloras mantojuma glabāšanu un aktīvu popularizēšanu. Nemateriālo kultūras vērtību popularizēšana un vietējo iedzīvotāju, īpaši jauniešu, iesaistīšanās šajos procesos, veido piederības un patriotisma sajūtu pret savu dzīvesvietu, kā arī tā ir iespēja lietderīgi pavadīt savu brīvo laiku, pilnveidot savu personību un talantus. *„Ziemeļlatgalē dzīvo un darbojas daudz spilgtu tradīciju nesēju, kuri dzied un dejo etnogrāfiskajos ansambļos un folkloras kopās. Pie nemateriālās kultūras vērtībām pieskaitāmas arī senu amatu prasmes - maizes*	Gan novada attīstības stratēģijā, gan iedzīvotāju aptaujās un tikšanās reizēs novadā tika atzīts, ka būtu nepieciešams sakārtot infrastruktūru pie kultūrvēsturiskajiem pieminekļiem, nepieciešamas norādes zīmes, apraksts par objektu, apkārtējās teritorijas labiekārtošana, kā arī būtu nepieciešami ieguldījumi vietējās kultūrvēstures objektu saglabāšanai. Būtu svarīgi ne tikai rūpēties par kultūrvēsturiskajiem objektiem, bet tos arī popularizēt un padarīt interesantus vietējiem iedzīvotājiem un tūristiem. Svarīgi turpināt pētīt, saglabāt un popularizēt nemateriālās Ziemeļlatgales kultūras vērtības, mācīt tās jaunajai paaudzei un veicināt iedzīvotāju piederības sajūtu Ziemeļlatgalei, kā arī interesantā veidā par tām izglītot arī Ziemeļlatgales viesus.

[7] Balvu Centrālā bibliotēka, http://www.balvurcb.lv/kb/
[8] Nemateriālais kultūras mantojums, https://nematerialakultura.lv/nkm-saraksts/

	cepšana, siera siešana, aušana, senu ēdienu recepšu zināšana, rokdarbu prasmes u.c"[9].	
Iedzīvotāju blīvums	Iedzīvotāju skaits uz vienu kvadrātkilometru[10,11], - 2023.gadā 7,6 iedzīvotāji, 2017.gadā 12 iedzīvotāji uz 1 km² teritorijas	Samazinoties iedzīvotāju skaitam teritorijā, samazinās arī teritorijas apdzīvotības blīvums, radot izaicinājumus nodrošināt kvalitatīvu un pieejamu pakalpojumu nodrošinājumu lauku teritorijās.
Būtiskākie attīstības un apdzīvojuma centri	**Balvu novadu** veido reģionālās nozīmes centrs – Balvu pilsēta; novada nozīmes centrs – Tilžas ciems (Tilžas pagasts), Viļakas pilsēta, Rugāji (Rugāju pagasts) Baltinava; vietējās nozīmes centri ar ciema statusu – Bērzkalne (Bērzkalnes pagasts), Bērzpils (Bērzpils pagasts), Briežuciems (Briežuciema pagasts), Egļuciems (Lazdulejas pagasts), Krišjāņi (Krišjāņu pagasts), Kubuli (Kubulu pagasts), Naudaskalns (Balvu pagasts), Vectilža (Vectilžas pagasts) un Vīksna (Vīksnas pagasts), Kuprava (Kupravas pagasts), Semenova (Medņevas pagasts), Rekova un Upīte (Šķilbēnu pagasts), Borisova (Vecumu pagasts), Žīguri (Žīguru pagasts), Skujetnieki un	Jāveicina jau esošo attīstības centru attīstība, pakalpojumu sasniedzamība un kvalitāte, tajā pašā laikā, domājot arī par iedzīvotājiem sniegtajām iespējām visos novadu pagastos. Tajos jāatbalsta sabiedrisko aktivitāšu dažādošana.

[9] Cibule R. Maģistra darbs "Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana Latvijas novados", Daugavpils, 2009. Pieejams: http://www.balvurcb.lv/kb/?View=entry&EntryID=903

[10] CSP. 2023. Iedzīvotāju skaits gada sākumā. Oficiālais statistikas portāls, https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__POP__IR__IRS/IRS031/table/tableViewLayout1/

[11] BALVU NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2018.-2024.GADAM https://www.balvi.lv/lv/media/501/download?attachment

	Benislava (Lazdukalna pagasts); apdzīvotas vietas ar ciema statusu - Rubeņi un Verpuļeva.	

1.1.2.Sociālekonomisks apskats

Kvalitatīvu pakalpojumu pieejamība, aktīva uzņēmējdarbības vide, aktīvi iedzīvotāji un kopienas ir pamatfaktori, kas nosaka Ziemeļlatgales partnerības darbības teritorijas sociālo un ekonomisko labklājību. Dzīves kvalitātes celšanai un sociālās attīstības uzlabošanai teritorijā ir svarīgi veicināt uzņēmējdarbības attīstību, kas paaugstinās vietējo iedzīvotāju nodarbinātību un piesaisti teritorijai. Nepieciešams sekmēt neformālās izglītības, kultūras, kopienu un sabiedrisko aktivitāšu pieejamību, mazināt sociālo atstumtību un nabadzību.

Tabula Nr.3 " Teritorijas sociālekonomisko rādītāju apkopojums "

<table>
<tr><th>Rādītājs</th><th>Rezultāti</th><th>Secinājumi</th></tr>
<tr><td>Iedzīvotāju skaits VRG darbības teritorijā (PMLP, 2023)[12]</td><td>2014.gadā – 23 961
2017.gadā – 21 438
2023.gadā - 19 434</td><td>Iedzīvotāju skaits Ziemeļlatgales partnerības darbības teritorijā, tāpat kā visā Latvijā, samazinās. Samazinoties iedzīvotāju skaitam un blīvumam, pieaug publisko pakalpojumu infrastruktūras izmaksas, līdz ar to radot izaicinājumus to kvalitatīvai nodrošināšanai un pieejamībai visiem iedzīvotājiem, īpaši lauku teritorijās.</td></tr>
<tr><td>Iedzīvotāju skaits pa vecuma grupām (01.01.2016./01.01.2023.) (CSP, 2023)[13]</td><td><table><tr><th>Vecuma posms</th><th>2016.</th><th>2023.</th></tr><tr><td>0–6</td><td>1172</td><td>1015</td></tr><tr><td>7–14</td><td>1596</td><td>1359</td></tr><tr><td>15–24</td><td>2606</td><td>1845</td></tr></table></td><td>Statistikas dati par iedzīvotāju skaita dinamiku dažādās vecuma grupās parāda, ka visās grupās Ziemeļlatgales partnerības darbības teritorijā ir noticis iedzīvotāju skaita samazinājums, tomēr vislielākais iedzīvotāju samazinājums ir vecuma grupās 15-24 gadi (gandrīz 30%), kā arī vecuma grupās 35-44 gadi un 45 – 54 gadi (katrā ~20%). Mazāk mainīga iedzīvotāju skaita dinamika ir vecuma grupās virs 55 gadiem. Dati</td></tr>
</table>

[12] Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde. https://www.pmlp.gov.lv/lv
[13] Centrālā statistikas pārvalde. https://www.csp.gov.lv/lv

	25–34	2492	2080	uzrāda teritorijas attīstībai nelabvēlīgas demogrāfiskās tendences – darbspējīgo iedzīvotāju skaita samazināšanos un teritorijas demogrāfiskā sastāva novecošanos.
	35–44	2463	1971	
	45–54	3293	2632	
	55–64	3096	3071	
	65 +	4350	4067	
Jaundzimušo skaits (CSP, 2022)[14]	2014.gadā – 184 2017.gadā – 182 2022.gadā – 127 2023.gadā – nav datu			Pēdējos gados vērojams jaundzimušo skaita samazinājums. Lai veicinātu jaundzimušo skaita pieaugumu, jārada jaunām ģimenēm atbalstoši apstākļi (t.sk. nodarbinātības iespējas, mājokļu pieejamība, kvalitatīvu pakalpojumu pieejamība u.c.) un jāturpina veicināt ekonomiskā attīstība teritorijā, tā uzlabojot arī kopējo sociālekonomisko dzīves kvalitāti.
Būtiskākās uzņēmējdarbības nozares pēc to apgrozījuma (Lursoft)[15]	1.Mežizstrāde 2.Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība) 3.Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana			Lielākā tautsaimniecības nozare teritorijā ir kokapstrāde un lauksaimniecības produkcijas ražošana. Attīstītākās uzņēmējdarbības nozares ir jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība), piena lopkopība un graudaugu, pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana, mežizstrāde un kūdras ieguve, kravu pārvadājumi par autoceļiem, mazumtirdzniecība. Pēdējos gados aktivizējas mājražotāji un amatnieki, to piedāvātie lauku saimniecību labumi, bioloģiskā pārtika un amatniecības izstrādājumi papildina vietējo ražotāju tirdziņus. Tāpat Ziemeļlatgales partnerības darbības teritorijā, īpaši Balvu pilsētā, tiek piedāvāti daudzveidīgi pašnodarbinātu personu un uzņēmumu pakalpojumi, kas ir pieprasīti gan no pilsētas, gan lauku teritorijas iedzīvotājiem un ir nozīmīgi kopumā ekonomiskajai aktivitātei teritorijā. Vienlaikus būtiski zemāka

[14] Centrālā statistikas pārvalde. https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__POP__ID__IDS/IDS031/
[15] Lursoft https://www.lursoft.lv/

		ekonomiskā aktivitātes ir lauku teritorijās, arī uzņēmēju kapacitātes piesaistīt finansējumu uzņēmumu darbībai vai attīstībai ir būtiski zemāka, kā to apliecina iepriekšējā plānošana periodā (2014-2020) ar LEADER pieeju īstenotie projekti[16]. Jāturpina atbalstīt gan esošo, gan jaunu uzņēmēju darbība un attīstība, īpaši lauku teritorijā, papildus jāveicina uzņēmēju interese radīt produktus un pakalpojumus ar augstāku pievienoto vērtību, t.sk. lauksaimniecības produktu pārstrāde un produktu ar augstāku pievienoto vērtību ražošana. Jāveicina ilgtspējīga un efektīvāka vietējo resursu izmantošana.
Uzņēmumu skaits uz 1000 iedzīvotājiem (CSP, 2021)[17]	2014.gadā – 83 2017.gadā – 82 2021.gadā – 85 2022./2023.gadā – nav datu	Biežāk izplatītā saimnieciskās darbības forma ir pašnodarbinātība, tai seko - zemnieku saimniecības un komercsabiedrības. Vismazākais skaits ir individuālo komersantu, taču vērojama tendence, ka šis skaits pēdējo gadu laikā pieaug. SVVA stratēģijas izstrādes laikā notikušajās diskusijās uzņēmēji atzina, ka viņiem ir grūtības gūt peļņu, gandrīz neiespējami ir iegādāties jaunas iekārtas un ieguldīt finansējumu attīstībā, tāpēc uzņēmējiem nepieciešams atbalsts attīstībai, pašu un darbinieku apmācībām, kā arī mārketinga aktivitātēm.
Reģistrēto mājražotāju skaits (PVD, 2023)[18]	2012.gadā – 8 2015.gadā – 17 2023.gadā – 23	Saskaņā ar PVD datiem partnerības darbības teritorijā reģistrēti 23 mājražotāji, kas, salīdzinot ar 2012.gadu, ir gandrīz trīskāršs palielinājums. Būtiski ņemt vērā, ka teritorijā ir privātpersonas, kas nodarbojas ar mājražošanu, tomēr nav reģistrējušas savu saimniecisko darbību. Tam ir dažādi iemesli, viens no biežāk norādītajiem – bažas par

[16] Ziemeļlatgales partnerība, https://zlp.lv/category/realizetie-projekti/
[17] Lursoft, https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__ENT__UZ__UZS/UZS040
[18] Pārtikas un veterinārais dienests, https://www.pvd.gov.lv/lv

		atbildīgo iestāžu nesamērīgajām prasībām un spēju tās izpildīt, kā arī smagnējā nodokļu politika mazajiem un jaunajiem uzņēmējiem. Jātupina izglītot mājražotāji par saimnieciskās darbības reģistrēšanu un PVD prasībām, ar atbalstu un pozitīviem piemēriem jāiedrošina sakārtot un attīstīt to darbība. Jāatbalsta mikro un mazie uzņēmumi, īpaši lauku teritorijā.
Darba ņēmēju skaits teritorijā (VID, 2023)[19]	2012.gadā - 6605 2014.gadā – 6549 2022.gadā – 6495 2023.gadā – nav datu	Darba ņēmēju skaita samazinājums ir lielā mērā saistīts ar iedzīvotāju skaita samazinājumu un demogrāfiskā sastāva novecošanos.
Bezdarba līmenis pret darbspējīgā vecumā esošajiem, % (NVA, 2023)[20]	2014.gadā – 18,75 2017.gadā - 11 2022.gadā - 7,6 2023.gadā – nav datu	Dati uzrāda pozitīvas tendences attiecībā uz bezdarba līmeni Ziemeļlatgales partnerības darbības teritorijā, kurš ir būtiski samazinājies kopš 2011.gada, 2022.gada decembrī sasniedzot 7,6 %. Tas ir zemāks kā Latgales reģionā kopumā (9 %), taču tas joprojām ievērojami atpaliek no Latvijas vidējā rādītāja 4,5 %. Analizējot bezdarbnieku profilu, var secināt, ka vairāk nekā puse no tiem ir ilgstošie bezdarbnieki un, neskatoties uz NVA piedāvātajām apmācībām un pārkvalifikācijas programmām, šo bezdarbnieku grupu atgriezt darba tirgū ir visgrūtāk, jo to motivācija apgūt jaunas prasmes ir zema. Teritorijas attīstībai būtiskas ir ne tikai bezdarbnieku apmācības, ko pamatā nodrošina NVA, bet arī uzņēmējiem nepieciešamā darbaspēka prasmju un zināšanu pilnveidošana atbilstoši to darbības specifikai.

[19] Valsts ieņēmumu dienests, https://www.vid.gov.lv/lv/nodoklu-maksataji-katalogs
[20] Nodarbinātības valsts aģentūra, https://www.nva.gov.lv/lv/bezdarba-statistika

Jauniešu bezdarba līmenis (NVA, 2022) [21]	2014.gadā – 7,9 2016.gadā – 7,7 2022.gadā – 6 2023.gadā – nav datu	Lai arī jauniešu bezdarba rādītāji samazinās, tomēr ir būtiski tos skatīt kontekstā ar kopējo iedzīvotāju skaita dinamiku Ziemeļlatgales partnerības darbības teritorijā šajā vecuma grupām. Kā iepriekš norādīts, tieši vecuma grupā no 15 – 24 gadiem ir vislielākais iedzīvotāju skaita samazinājums, tāpat arī vecuma grupā no 25 – 34 ir nozīmīgs iedzīvotāju skaita samazinājums. Papildus tam, SVVA stratēģijas izstrādes diskusijās uzņēmēji, darba devēji un cilvēkresursu speciālisti norādīja, ka jauniešiem trūkst izpratnes par uzņēmējdarbību, maz iespēju gūt darba pieredzi, zema motivācija strādāt, vienlaikus aug pieprasījums pēc liela atalgojuma. Jāveicina jauniešu izpratne par uzņēmējdarbību un jāmotivē jaunieši uzsākt uzņēmējdarbību. Jānodrošina iespējas jauniešiem iegūt darba praksi, kā arī jāpopularizē brīvprātīgais darbs kā veids pirmās darba pieredzes gūšanai.
Reģistrēto nevalstisko organizāciju (NVO) skaits (Lursoft, 2022)[22]	2010.gadā – 75 2012.gadā – 91 2014.gadā – 168 2020.gadā - 173 2022.gadā – 188	Būtisks NVO skaita pieaugums ļauj secināt, ka dažādu fondu atbalsts NVO, tajā skaitā arī ELFLA, ir snieguši būtisku ieguldījumu NVO darbībai un veicinājuši jaunu NVO dibināšanu. Pēc darbības jomām Ziemeļlatgales NVO darbojas kopienas attīstības jautājumos, kultūras, sporta un izglītības jomās. Jāveicina tādu NVO veidošanās, kurās apvienojas uzņēmēji, mājražotāji, tā stiprinot un atbalstot teritorijas ekonomiskajai aktivitātei būtiskus dalībniekus. Lai arī reģistrēto organizāciju skaits pieaugt, tomēr salīdzinot ar kopējiem rādītājiem valstī, biedrības darbības teritorijā NVO skaits ir zemāks – 9,6 NVO uz 1000 iedzīvotājiem (Latvijā 12,4)[23]. Turklāt pēdējo gadu izaicinājumi – Covid-19 pandēmijas sekas, administratīvi teritoriālās reformas nestās

[21] Nodarbinātības valsts aģentūra, https://www.nva.gov.lv/lv/bezdarba-statistika
[22] Lursoft, https://www.lursoft.lv/
[23] Latvijas Pilsoniskās alianses pētījuma dati par NVO sektoru Latvijā, https://nvo.lv/uploads/nvo_sektora_monitorings_2023_pap181.pdf

		pārmaiņas, kā arī sarežģītā ģeopolitiskā situācija ir būtiski ietekmējušas iedzīvotāju aktivitāti, savstarpējās attiecības un kopienu saliedētību, radot vēl lielāku nepieciešamību stiprināt nevalstisko sektoru, īpaši tās organizācijas, kas regulāri īsteno vietējo iedzīvotāju aktivizēšanas un saliedēšanas aktivitātes, kā arī virza teritorijas attīstībai nozīmīgas idejas. Jāatbalsta iniciatīvas, kas veicina neaktīvo iedzīvotāju aktivizēšanu un līdzdarbošanos vietējo kopienu aktivitātēs un nevalstiskajā sektorā, kā arī jāveicina sadarbība un pozitīvās pieredzes pārnese starp NVO un kopienām kā biedrības darbības teritorijā, tā arī starpteritoriāli.
Sabiedriski aktīvi cilvēki, kuri darbojas amatiermākslā (Balvu novada pašvaldības dati, 2022)[24]	2010.gadā - 1841 2012.gadā - 2035 2014.gadā – 2080 2017.gadā – 2125 2022.gadā – 980 *(pieaugušie pašdarbnieki)*	Iedzīvotāju skaita samazināšanās, kā arī iepriekšminētie pēdējo gadu izaicinājumi, ir ietekmējuši arī aktīvo iedzīvotāju skaitu, kas darbojas pašdarbības kolektīvos. Iedzīvotāju aktivitāte ir nozīmīga gan iedzīvotāju dzīves kvalitātei, gan arī teritorijas sociālajai labbūtībai kopumā. Iepriekšējā plānošanas periodā (2014-2020) ar ELFLA līdzfinansējumu, izmantojot SVVA/LEADER pieeju, ir īstenoti projekti, kas nodrošina amatiermākslas tradīciju nepārtrauktību, to nepieciešams turpināt arī jaunajā plānošanas periodā, tai skaitā atbalstot iniciatīvas, kuras saglabā, popularizē un izkopj tieši Ziemeļlatgales nemateriālās kultūras vērtības.
Aktīvās kopienas (LLF, 2023)[25]	2023.gadā - 3	Ziemeļlatgales partnerības darbības teritorijā ir divas kopienas (Briežuciems un Upīte), kas ir ieguvušas Viedā ciema atpazīstamības zīmi, savukārt viena kopiena (Ičas apmetne) – ir ceļā uz to. Jāturpina atbalstīt aktīvo iedzīvotāju iniciatīvas, kas stiprina

[24] Balvu novada pašvaldība, https://www.balvi.lv/lv
[25] Latvijas Lauku forums, https://laukuforums.lv/lv/

		kopienas un plašāk iedzīvina viedo ciemu ideju kā teritorijas attīstībai nozīmīgu resursu.

1.1.3.VRG darbības teritorijas pamatojums

Ziemeļlatgales partnerības darbības teritorija sakrīt ar Balvu novada teritoriju, kura jau vēsturiski, kā Balvu rajons, ir bijusi vienota teritorija, to saista ne tikai vēsturiskās, bet arī ekonomiskās un funkcionālās saites.

Ekonomiskās saites:

Ziemeļlatgales ekonomika balstās uz lauksaimniecību, tirdzniecību, mežsaimniecību, kokapstrādi un dažādu pakalpojumu sniegšanu. Pakalpojumu sektors vairāk attīstīts tieši Balvu pilsētā, līdz ar to iedzīvotāji no pagastiem izmanto Balvos pieejamos pakalpojumus. Lauksaimnieku un zemnieku noieta tirgus pārsvarā ir Latvija, taču mazajiem lauksaimniekiem būtisks ir arī vietējais tirgus, kurā tiek realizēta saražotā produkcija. Arvien vairāk aktivizējas vietējie mājražotāji un mājamatnieki, kuri savas preces pārdod vietējos tirdziņos. Balvu pilsētā ik gadu katru mēnesi notiek Lauku labumu tirdziņš, kas pulcē vietējos zemniekus, mājražotājus un amatniekus. Arī Viļakā, Rugājos un Baltinavā tiek rīkoti zaļie tirdziņi un gadatirgi, kuros iedzīvotājiem ir iespēja iegādāties vietējo produkciju, bet vietējiem tirgotājiem to pārdot. Vietējie mājražotāji un zemnieki tirgo savu produkciju Ziemeļlatgales partnerības darbības teritorijā un arī ārpus tās. Tiek atzīts, ka vietējais patēriņš būtu jāveicina vēl vairāk un vietējiem Ziemeļlatgales ražotājiem būtu jāsadarbojas ciešāk, lai piedalītos un uzvarētu vietējās pašvaldības iepirkumos, piedāvātu iedzīvotājiem plašāku produkcijas sortimentu un iespējas to iegādāties.

Arvien vairāk tiek aktualizēts jautājums par uzņēmēju sadarbības veicināšanu jauna eksporta tirgus meklēšanai, savu interešu aizstāvībai un uzņēmējdarbības vides attīstībai Ziemeļlatgalē. Šis jautājums ir aktuāls Balvu novada uzņēmējiem, pašvaldībai un arī iedzīvotājiem. Lai tiktu sasniegti iepriekš minētie mērķi, 2015.gadā, reorganizējot Balvu novada pašvaldības Biznesa aģentūru un Tūrisma centru, tika izveidots Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma centrs, kas ir Balvu novada pašvaldības iestāde, kura savā ikdienas darbā cieši sadarbojas ar visu nozaru uzņēmējiem novadā.

Tūrisma pakalpojumi pēdējā laikā kļūst arvien populārāki, līdz ar to tūrisms ir arī viena no prioritārajām jomām. Jau šobrīd tiek domāts par dažādu aktivitāšu īstenošanu, kas veicinātu tūrisma infrastruktūras un pakalpojumu attīstību Ziemeļlatgalē.

Funkcionālās saites:

Balvi ir Ziemeļlatgales teritorijas pakalpojumu centrs, kur pieejami valsts iestāžu pakalpojumi, piemēram, Vienotais Klientu apkalpošanas centrs, Valsts nodarbinātības aģentūras filiāle, LLKC. Tāpat Balvos plašāk pieejami privātā sektora pakalpojumu, tirdzniecības centri, skaistumkopšanas pakalpojumi u.c. Balvos pieejamas arī plašākas veselības aprūpes iespējas, šeit atrodas slimnīca,

poliklīnika. Balvu novada Kubulu pagastā atrodas pansionāts. Viļakā un Rugājos atrodas sociālās aprūpes centri.

1.2.PARTNERĪBAS PRINCIPA NODROŠINĀŠANA

Teritoriālā pārstāvniecība:

Biedrības "Ziemeļlatgales partnerība" biedri ir aktīvi sava novada un pagastu teritorijas iedzīvotāji, kuri darbojas pašvaldības iestādēs, biedrībās, nodarbojas ar uzņēmējdarbību. Biedrībā ir atvērta ikvienam, tiek uzņemti visi, kuri vēlas iesaistīties Ziemeļlatgales partnerības kopīgo mērķu sasniegšanā, taču tiek sekots līdzi tam, lai biedrībā ir pārstāvji no visiem novada pagastiem, tajā pašā laikā nav strikti noteikts skaits, cik biedriem obligāti jābūt no katras teritorijas.

Šobrīd (uz 19.06.2023.) biedrībā ir 51 biedrs.

- ✓ Balvu pilsēta - 21 biedrs;
- ✓ Rugāju – 6 biedri;
- ✓ Lazdukalna pagasts - 2 biedri;
- ✓ Šķilbēnu pagasts - 3 biedri;
- ✓ Kubulu pagasts - 3 biedri;
- ✓ Vīksnas pagasts - 3 biedri;
- ✓ Bērzpils pagasts - 2 biedri;
- ✓ Vectilžas pagasts - 1biedrs
- ✓ Tilžas pagasts - 1 biedrs;
- ✓ Bērzkalnes pagasts - 2 biedri;
- ✓ Balvu pagasts - 2 biedri;
- ✓ Baltinavas pagasts - 2 biedri;
- ✓ Krišjāņu pagasts - 1 biedrs;
- ✓ Lazdulejas pagasts - 1 biedrs;
- ✓ Medņevas pagasts - 1 biedrs.

Mērķa grupu pārstāvniecība:

Ziemeļlatgales partnerībā apvienojušies dažādu iedzīvotāju grupu un nozaru pārstāvji, t. sk. dažādu jomu biedrības (jauniešu, sieviešu, sporta, personas ar funkcionāliem traucējumiem u.c.), novada pašvaldība, uzņēmēji un fiziskas personas. Aktualizējoties jautājumam par ekonomiskas stiprināšanu Ziemeļlatgalē, pēdējā gada laikā biedrībā pieaudzis uzņēmēju un fizisku personu, kuras plāno attīstīt uzņēmējdarbību, skaits.

Mērķa grupu skaits partnerībā sadalās šādi:

- ✓ 16 biedrības, no kurām 3 ir lauku sieviešu biedrības, 3 bērnu un jauniešu biedrības, 5 kopienas attīstības biedrības, 2 biedrības rūpējas par kultūras vērtību saglabāšanu, 2 biedrības pārstāv sportistu klubu, 1 personu ar invaliditāti interešu aizstāvības biedrība;
- ✓ partnerībā kā biedrs ir arī Balvu novada pašvaldība ar diviem pārstāvjiem valdē;
- ✓ 11 biedri ir uzņēmēji;
- ✓ atlikušie 22 biedri partnerībā iestājušies kā fiziskas personas, taču lielai daļai no tiem ir savas piemājas saimniecības, aktīvi darbojas biedrībās un ir plāni attīstīties un īstenot projektus, kā arī trijiem no viņiem ir savas zemnieku saimniecības.

Augstākā lēmējinstitūcija ir biedru kopsapulce, savukārt valde ir biedru kopsapulces ievēlēta pārstāvju lēmējinstitūcija un izpildinstitūcija. Valde sastāv no valdes priekšsēdētāja, valdes priekšsēdētāja vietnieka un septiņiem valdes locekļiem. Valdes sastāvā tiek nodrošināta dažādu mērķa grupu pārstāvniecība. Valdē darbojas lauku sieviešu, nevalstisko organizāciju, lauksaimnieku un uzņēmēju, pašvaldības, kā arī jauniešu interešu pārstāvji.

Ekonomiskā pārstāvniecība:

Ziemeļlatgales partnerības valdē tiek pārstāvētas lauksaimnieku un uzņēmēju intereses. Biedru vidū ir 11 uzņēmēji un lauksaimnieki, no kuriem 4 nodarbojas ar lauksaimniecību, pārējie nodarbojas ar galdniecību (masīvkoka mēbeļu ražošana), malkas ražošanu, ēdināšanas un tirdzniecības pakalpojumiem, šūšanas un adīšanas pakalpojumiem, gaismas un skaņas pakalpojumiem un industriālā dizaina mēbeļu un interjera priekšmetu ražošanu. Tāpat ir biedri, kuri nodarbojas ar lauksaimniecību, nedaudz ar mājražošanu un plāno attīstīt savu darbību plašāk.

Vietējās varas pārstāvniecība:

Pašlaik Ziemeļlatgales partnerības valdē darbojas divi valdes locekļi no Balvu novada pašvaldības. Procentuāli valdes sastāvu veido 22% pašvaldības pārstāvju, 78% sociālo partneru (nevalstisko

organizāciju, lauksaimnieku, uzņēmēju pārstāvji, kā arī lauku sieviešu un jauniešu pārstāvis un fiziska persona), nodrošinot līdzsvarotu dažādu interešu pārstāvniecību.

1.3.TERITORIJAS SVID IZVĒRTĒJUMS

Pēc primāro un sekundāro datu analīzes, izveidota sekojoša stipro un vājo pušu, iespēju un draudu izvērtēšanas tabula (SVID analīze), kurā ir noteiktas VRG darbības teritorijas stiprās un vājās puses, iespējas un draudi. Rezultāti apkopoti, strukturējot tos kā vājo pušu stiprināšanas un draudu samazināšanas iespējas.

Iekšējie faktori	**1.**	**Stiprās puses**	**Ko tas nozīme?**	**Secinājumi – kas jādara, lai izmantotu stiprās puses**
	1.1.	**Palielinās NVO skaits, veidojas aktīvās kopienas un viedie ciemi**	Salīdzinot 2014.gadu ar 2023.gadu, NVO skaits Ziemeļlatgalē ir pieaudzis. Biedrības īsteno dažādus projektus un risina sabiedrībai nozīmīgas problēmas. Teritorijā darbojas arī nereģistrētas iedzīvotāju grupas, kurām rūp apkārt notiekošais un kuras spēj pašorganizēties, tās attīstās par aktīvām kopienām, no kurām 2 - jau ir ieguvušas Viedo ciemu atpazīstamība zīmi, bet viena ieguva statusu "ceļā uz viedo ciemu".	Jāstiprina esošo NVO un kopienu kapacitāte, atbalstot to aktivitātes un iniciatīvas, īpaši ņemot vērā pēdējo gadu izaicinājumus – iedzīvotāju noslēgšanos un zemo interesi aktīvi iesaistīties vietējos procesos kopš Covid-19 pandēmijas un iedzīvotāju sašķelšanos gan administratīvi teritorijās reformas dēļ, gan ģeopolitiskās nestabilitātes dēļ, īpaši pierobežas tuvumā. Jāatbalsta tādu iniciatīvu īstenošana, kas veicina iedzīvotāju savstarpējo dialogu un sadarbību, jārīko motivējoši pasākumi un aktivitātes, kuras palīdzētu iedzīvotājiem apzināties savas spējas ietekmēt vietējo attīstību un motivētu viņus meklēt dažādus un inovatīvus risinājumus problēmu risināšanai. Atbalsts jāsniedz biedrībām, kuras pierādījušas sevi un savā darbībā ir sniegušas pienesumu teritorijas attīstībai un sabiedrības problēmu risināšanai. Jāveicina

r i				amatnieku, mājražotāju un uzņēmēju biedrību veidošanās un attīstība.
	1.2.	**Neskarta un mazpārveidota dabas (purvi, mitrāji, mežu masīvi, ezeri) vide ar dabas mantojuma objektiem**	Ziemeļlatgale ir bagāta ar dabas resursiem un objektiem. Ziemeļlatgales partnerības darbības teritorijā atrodas gan īpaši aizsargājamās teritorijas, gan vietējiem iedzīvotājiem nozīmīgi dabas objekti un dabas resursi, kas nodrošina teritorijas bioloģisko daudzveidību un ir būtiski iedzīvotāju rekreācijas vajadzībām.	Jāveicina dabas objektu sakārtošana un ilgtspējīga izmantošana, aktīvāka iedzīvotāju interese tos izmantot aktīvās atpūtas un veselības uzturēšanas vajadzībām, kā arī tūrisma piedāvājumu paplašināšanai, īpaši piesaistot vietējos un ārvalstu tūristus ar daudzveidīgu atpūtas un dabas izzināšanas iespēju piedāvājumu.
	1.3.	**Kultūrvēsturiskais mantojums un tradīcijas (tautas tērpi, folkloras kopas, amatu prasmes u.c.)**	Ziemeļlatgale ir bagāta ar valsts un vietējās nozīmes kultūrvēstures pieminekļiem un nemateriālā mantojuma kultūras vērtībām un tradīcijām (t.sk. folkloras kopām, tautas tērpiem, amatu prasmēm u.c.).	Jāturpina atbalstīt kultūrvēsturiskā mantojuma un nemateriālās kultūras vērtības, jāstiprina vietējā identitāte un iedzīvotāju piederības sajūta Ziemeļlatgalei. Jāatbalsta aktivitātes, kas veicina šo vērtību saglabāšanu un popularizēšanu, radot par tām lielāku interesi vietējiem iedzīvotājiem un tūristiem.
	1.4.	**Iedzīvotāju amatniecības un mājražošanas prasmes**	Piemājas saimniecības, mājražošana un amatniecības prakses daļai biedrības teritorijas iedzīvotāju ir nozīmīgs resurss savas mājsaimniecības vajadzību nodrošināšanai,	Jāveicina mazo saimniecību, mājražotāju un amatnieku attīstība. Jāizglīto mājražotāji un mājamatnieki par VID, PVD u.c. prasībām, jāmotivē reģistrēties un īstenot projektus savas darbības attīstībai, sadarbības veidošanai,

			arvien pieaug interese saražotās preces un produktus pārdot un gūt papildu ienākumus. Amatu prasmes papildus nodrošina arī nemateriālās kultūras vēstures mantojuma turpinātību.	atklājot jaunas tirdzniecības formas un ceļus savas produkcijas noietam, tai skaitā eksportam. Jāveicina mazās lauku saimniecības uzņemt pie sevis tūristus, tā veicinot savu atpazīstamību, savu produktu tirgus paplašināšanu, kā arī kopumā - dažādojot teritorijā piedāvātās tūrisma iespējas. Tāpat ir jāatbalsta aktivitātes, kurās tiek nodotas vietējo iedzīvotāju prasmes jauniešiem un citiem interesentiem, kuriem šīs zināšanas un prasmes noderēs darba tirgū vai savai darbībai.
Iekšējie fakt	**2.**	**Vājās puses**	**Ko tas nozīmē?**	**Secinājumi – kas jādara, lai novērstu vājo pušu ietekmi?**
	2.1.	**Ierobežotas nodarbinātības iespējas**	Darba iespēju trūkums ne tikai ietekmē iedzīvotāju ekonomisko stāvokli, bet arī demotivē cilvēku palikšanu teritorijā vai atgriešanos atpakaļ.	Jāatbalsta jaunu uzņēmumu izveide un esošo uzņēmumu attīstība, kas veicina jaunu darba vietu veidošanos teritorijā. Jāveicina dažādu saimniecisko darbības modeļu atpazīstamību un izmantošanu. Veicināt uzņēmēju sadarbošanos un tīklošanos, organizējot pieredzes apmaiņas braucienus, tīklošanos, dalīšanos ar veiksmes stāstiem, kā radīt jaunus risinājums uzņēmējdarbības attīstībai un jaunu darba vietu radīšanai.
	2.2.	**Vāji attīstīta tūrisma infrastruktūra un**	Tūrisma joma Ziemeļlatgalē aktualizējas arvien vairāk, un katrā novada attīstības	Jāatbalsta projekti, kuri veicina tūrisma infrastruktūras attīstību Ziemeļlatgalē, kas veicinātu tūrisma

o r i		**nepietiekams tūrisma pakalpojumu piedāvājums**	programmā tūrisms tiek minēts, kā viena no jomām, kuru nepieciešams attīstīt. Tiek atzīsts, ka nepieciešami ieguldījumi tūrisma infrastruktūrā, nepieciešams attīstīt tādus pamatpakalpojumus kā nakšņošanas iespējas tūristiem, ēdināšanas pakalpojumus, vairāk tūrisma maršrutu, skatu torņi, pastaigu un/vai šķēršļu takas, kā arī cita veida izklaides, atpūtas iespējas u.c.	pakalpojumu attīstību, kā arī jāveicina inovatīvas un radošas mārketinga aktivitātes, kuras piesaistītu tūristus.
	2.3.	**Jaunajiem un mazajiem uzņēmējiem vāja kapacitāte attīstīt savu darbību un paplašināt produktu noieta tirgu**	Teritorijā darbojas daudzveidīgi mazie uzņēmumi un mājražotāji, tomēr ģeogrāfiskais novietojums un attālums starp Valsts nozīmes centriem ir liels izaicinājums attīstīties. Grūtības piesaistīt banku finansējumu ierobežo šo uzņēmēju grupas attīstību un darbību kopumā.	Jāveicina gan vietējo tirdziņu attīstība, gan preču pārdošana ārpus Ziemeļlatgales teritorijas. Jāpopularizē ideja par tiešo tirdzniecību, īsajām pārtikas piegādes ķēdēm, vietējo labumu groziem, kā arī jāapgūst un jāizmanto digitalizācijas sniegtās iespējas interneta tirdzniecības platformās u.c. iespējām.
	2.4.	**Uzņēmumiem ir ierobežotas iespējas piesaistīt finansējumu uzņēmumu attīstībai**	SVVA stratēģijas izstrādes diskusijās uzņēmēji atzina, ka viņiem ir grūti strādāt ar peļņu un ir gandrīz neiespējami iegādāties jaunas iekārtas un ieguldīt finansējumu uzņēmumu attīstībā. Uzņēmēji atzīst, ka viņiem nepieciešams atbalsts attīstībai, pašu	Atbalsts jāparedz mazo uzņēmēju attīstībai, t.sk. darbaspēka kapacitātes un nepieciešamo prasmju apguvei, mārketinga aktivitātēm, vietējo uzņēmēju sadarbībai tirgus noietu meklēšanā, nepieciešamā aprīkojuma iegādei. Jāveicina inovatīvu ideju – produktu un pakalpojumu attīstība, kā arī produktu ar augstāku

			un darbinieku apmācībām, kā arī mārketinga aktivitātēm.	pievienoto vērtību ražošana, kā arī aprites ekonomikas prakšu ieviešanu. Prioritāri atbalstāmi uzņēmumi, kas darbojas un rada vai nodrošina darba vietas lauku teritorijā.
	2.5.	**Trūkst kvalificētu darbinieku un jaunu speciālistu daudzās sfērās**	Uzņēmēji un lauksaimnieki norāda uz grūtībām piesaistīt kvalificētus un atbildīgus darbiniekus.	Jāatbalsta esošo un jaunu darbinieku apmācības atbilstoši darba tirgus pieprasījumam, prioritāri ņemot vērā vietējo uzņēmēju vajadzības darbinieku apmācībā vai pārkvalifikācijā, lai sekmētu uzņēmuma darbību un attīstību.
	2.6.	**Nav izveidojušās brīvprātīgā darba tradīcijas**	Trūkst izpratnes par to, kas ir brīvprātīgais darbs, tā nozīme sabiedrības sociālās uzticēšanās un drošības stiprināšanā, nav izveidojusies institucionalizēta sistēma, kura motivētu un koordinētu brīvprātīgo darbu Ziemeļlatgalē.	Brīvprātīgais darbs ir lieliska iespēja jauniešiem iegūt pirmo darba pieredzi, kā arī tā ir iespēja lietderīgi pavadīt savu brīvo laiku, socializēties un izglītoties. Jāatbalsta aktivitātes, kas popularizē un piedāvā brīvprātīgā darba iespējas, piemēram, īstenojot projektus par jauniešiem aktuāliem jautājumiem, līdzdalības veicināšanu, motivēšanu turpināt izglītību u.c.
	2.7.	**Trūkst karjeras apmācības un neformālās izglītības**	Liela daļa jauniešu dodas strādāt uz Rīgu vai ārzemēm. Jauniešiem trūkst izpratnes par uzņēmējdarbību un viņi nezin, ko vēlas savā dzīvē darīt un sasniegt.	Jāveicina tādas aktivitātes, kurās jaunieši tiek izglītoti par uzņēmējdarbību, un jauniešiem tiek sniegtas karjeras konsultācijas. Uzsvaru liekot uz praktiskām apmācībām,

		iespējas VRG darbības teritorijā		kurās jaunieši iegūst praktiskās iemaņas. Jāveicina un jāatbalsta jaunu cilvēku vēlmi uzsākt uzņēmējdarbību.
	2.8.	**Nav izteiktu kopīgu teritorijas ilgtermiņa mērķu un trūkst sadarbības kopīgu mērķu sasniegšanai**	Lai gan novada attīstības prioritātēs attīstības mērķi ir līdzīgi, taču ikdienā redzams, ka kopīga virzība šo mērķu sasniegšanai notiek ļoti lēni. Tam ir daudz dažādu iemeslu, sākot ar finansējuma trūkumu u.c. iemesliem, taču viens no būtiskākajiem iemesliem ir nevēlēšanās sadarboties un dažādu mērķu sadrumstalotība.	Jāatbalsta aktivitātes, kas veicina aktīvo iedzīvotāju iniciatīvas un līderības prasmes, jo tieši līderiem ir iespējas apvienot iedzīvotājus, veidot sadarbību starp kopienām un publisko sektoru, kā arī privāto sektoru, lai nospraustu vienotus mērķus un virzītos uz teritorijas attīstību. Būtu nepieciešamas praktiskās apmācības gan lauku kopienu esošajiem līderiem, gan pašvaldības pārstāvjiem, gan uzņēmējiem, gan aktīvajiem iedzīvotājiem par lauku kopienu attīstību.
	2.9.	**Iedzīvotāju skaita samazinājums, īpaši jauniešu un darbspējīgo iedzīvotāju vecuma grupā**	Iedzīvotāju samazinājums par 20-30% jauniešu un darbspējīgo iedzīvotāju vecuma grupās rada lielus izaicinājumus ne tikai esošajai sociālekonomiskajai situācijai, bet arī teritorijas attīstībai ilgtermiņā.	Jāatbalsta iniciatīvas, kas ir tieši vērstas uz jauniešiem, nodrošinot tiem aktuālu zināšanu un prasmju apguvi neformālās izglītības veidā, kā arī izglītojot un motivējot tos interesēties un attīstīt uzņēmējdarbību, un palikt dzīvot Ziemeļlatgales partnerības darbības teritorijā.
Ārēji	**3.**	**Iespējas**	**Ko tas nozīmē?**	**Secinājumi – kas jādara, lai attīstītu iespējas**
	3.1.	**Veicināt produktu ar lielāku pievienoto vērtību radīšanu, piemēram,**	Arvien vairāk pieaug pieprasījums pēc veselīgiem produktiem, kā arī pēc īpašām un ar rokām darinātām precēm, tādēļ ir jāturpina atbalstīt vietējo ražotāju darbības attīstība,	Jāatbalsta aktivitātes, kurās tiek radītas īpašas vērtības no vietējiem resursiem (lauksaimniecības produkti, koks u.c.), kā arī jāatbalsta aktivitātes, kuras veicina šo produktu tirdzniecību gan vietējā līmenī, gan ārpus

ekstoriĀrējie efaktori		**lauksaimniecības produktu pārstrāde**	vienlaikus arī stimulējot jaunu klientu piesaisti, noieta tirgus, piegāžu ķēdes un tirdzniecības iespēju paplašināšana, t.sk. veicinot vietējo ražotāju un to preču un produktu atpazīstamību.	Ziemeļlatgales teritorijas. Jāatbalsta vietējā patēriņa veicināšanas aktivitātes – vietējie tirdziņi, īsās piegādes ķēdes, degustācija un kulinārais tūrisms. Jāizglīto un jāmotivē pircēji iegādāties un novērtēt vietējos produktus.
	3.2.	**Veicināt vietējo produktu un pakalpojumu atpazīstamību un realizēšanu tirgū arī ārpus Ziemeļlatgales teritorijas**	Ziemeļlatgales teritorijā lielākajai daļai iedzīvotāju ir piemājas saimniecības, līdz ar to, liela daļa iedzīvotāju paši sev saražo un pārstrādā nepieciešamos lauksaimniecības produktus, tāpēc pieprasījums pēc vietējiem lauksaimniecības produktiem ir neliels.	Jāveicina aktivitātes, kurās vietējie lauksaimniecības produktu ražotāji ved savu produkciju uz lielākām pilsētām, piemēram, Rīgu, Valmieru, Rēzekni. Jāatbalsta speciāli pielāgotu transportu iegāde un savstarpējā ražotāju sadarbība, jaunu piegāžu ķēžu izveide vai tirdzniecības vietu izveide, lai spētu pircējam piedāvāt pēc iespējas plašāku sortimentu. Ražotāji jāizglīto par mārketinga aktivitātēm un preces kvalitāti.
	3.3.	**Tūrisma pakalpojumu attīstība un mārketings**	Tūrisma joma Latvijā attīstās un arvien vairāk tiek runāts par to, ka šī ir viena no uzņēmējdarbības jomām, kuru mums ir iespējas attīstīt. Ārzemju tūristu skaits, kas dodas uz Latviju pieaug, un arvien biežāk tiek rīkoti mērķtiecīgi pasākumi, lai tūristi apmeklētu Latviju arī ārpus Rīgas teritorijas. Arvien populārāks gan ārzemju tūristu vidū,	Ziemeļlatgalē jāveicina tūrisma piedāvājumu dažādošana dažādām tūristu grupām, balstoties uz mūsu dabu, tradīcijām, kultūru un prasmēm.

			gan vietējo tūristu vidū kļūst tieši lauku tūrisms.	
	3.4.	**Saliedēt vietējo sabiedrību, atbalstot kopienu iniciatīvas**	Administratīvi teritoriālā reforma, kuras rezultātā tika apvienoti vairāki novadi Ziemeļlatgales partnerības teritorijā, joprojām ir izaicinājums, lai vienotu iedzīvotājus, kā arī kopīgi veidotu jaunā novada identitāti, aktīvi iesaistītos teritorijas kopīgā attīstībā.	Jāapzina kopienas Ziemeļlatgales partnerības darbības teritorijā, un jāatbalsta to iniciatīvas vietējo iedzīvotāju aktivizēšanā un savas vietas un vides sakārtošanā. Jāstiprina kopienu savstarpējā sadarbība un motivācija kopīgā sadarbībā attīstīties un vēl aktīvāk iedzīvināt viedo ciemu konceptu Ziemeļlatgales partnerības darbības teritorijā
	3.5.	**Starptautiskie un starpteritoriālie projekti.**	Īstenojot LEADER pieeju, būs iespēja īstenot starptautiskos un starpteritoriālos projektus, ar mērķi veicināt SVVA stratēģijā noteikto mērķu sasniegšanu.	Sadarbības projekti dod iespēju apvienot spēkus ar citiem partneriem līdzīgu jautājumu risināšanā, stiprinot kapacitāti no savstarpējās sadarbības, pieredzes apgūšanas un veiksmīgu, praksē pierādītu inovāciju un risinājumu pielāgošanas un pārneses teritorijā.
Ārējie	**4.**	**Draudi**	**Ko tas nozīmē?**	**Secinājumi – kas jādara, lai novērstu draudu ietekmi**
	4.1.	**Nelabvēlīga demogrāfiskā un migrācijas tendences**	Iedzīvotāju skaits Ziemeļlatgales partnerības darbības teritorijā turpina samazināties, arī mirstības rādītāji joprojām pārsniedz dzimstības rādītājus. Iedzīvotāji emigrē uz Rīgu vai ārzemēm. Tas pielielina	Samazinoties iedzīvotāju skaitam un blīvumam, pieaug publisko pakalpojumu infrastruktūras izmaksas. Jāveicina tādu projektu īstenošana, kuru rezultāts būs pieejams pēc iespējas plašākam iedzīvotāju lokam un dažādām iedzīvotāju grupām, lai to dzīves kvalitāte

faktori			sociālekonomiskos izaicinājumus esošajiem iedzīvotājiem un ne tikai kavē teritorijas attīstību, bet arī apdraud atsevišķu apdzīvoto teritoriju dzīvotspēju vai pat pastāvēšanu.	nepasliktinātos, īpaši atbalstot sociāli mazaizsargātās iedzīvotāju grupas. Jāveicina multifunkcionālo centru izveide un kopienu aktivitātes, kas vērstas uz iedzīvotāju vajadzību risināšanu un teritorijas attīstību, sevišķi ciemos un pagastos, kur iedzīvotāju skaits ir mazs.
	4.2.	**Ģeopolitisko un citu globālo izaicinājumu ietekme**	Covid-19 pandēmija, Krievijas iebrukums Ukrainā, dezinformācija, kā arī globālais ģeopolitiskās spriedzes pieaugums ir atklājuši jaunus riskus un neaizsargātību mūsu sabiedrībā. Covid-19 pandēmija atklāja riskus, ko ekonomikas darbībai var radīt ļoti koncentrētas piegādes ķēdes. Krievijas agresijas karš pret Ukrainu parādīja, kā pārmērīga paļaušanās uz vienu valsti, jo īpaši valsti ar sistēmiski atšķirīgām vērtībām, modeļiem un interesēm, samazina stratēģiskās iespējas un apdraud mūsu ekonomiku un iedzīvotājus.	Šobrīd mēs varam nodrošināt savu labklājību, suverenitāti un drošību šajā laikmetā, tikai dažādojot ekonomiskās saites, palielinot vietējo ražošanu, stiprinot kopienu saliedētību un spēju mobilizēties krīzes apstākļos. Lai panāktu pareizu līdzsvaru un nodrošinātu, ka sociālās, ekonomiskās un drošības intereses stiprina viena otru, ir jāveicina iedzīvotāju, nevalstiskā, privātā un publiskā sektorā sadarbība, aizsardzība un noturībspēja krīžu situācijās.

1.4.TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS VAJADZĪBU IDENTIFICĒŠANA UN POTENCIĀLA ANALĪZE

Ņemot vērā iepriekšējās nodaļās analizētos statistikas datus, teritorijas SVID analīzi, kā arī dažāda līmeņa plānošanas dokumentus, secināms, ka būtiskākās teritorijas attīstības vajadzības ir:

- ✓ **Attīstīta ekonomika:**

Svarīgi atbalstīt esošos uzņēmumus dažādās jomās, priekšroku dodot tiem, kuri rada jaunas darba vietas, ražo inovatīvus un ar augstu pievienoto vērtību produktus, izmantojot vietējos resursus. Īpaši atbalstāmās jomas ir lauksaimniecības produktu pārstrāde, jaunu produktu vai pakalpojumu attīstība, ievērojot aprites ekonomikas principus, tūrisma pakalpojumu un infrastruktūras attīstība, kā arī jaunu (teritorijā neesošu) produktu un pakalpojumu attīstīšana. Tāpat atbalsts nepieciešams arī jauniem uzņēmumiem un pašnodarbinātām personām, īpaši lauku teritorijās, kuras ražo vai sniedz kādu pakalpojumu. Svarīgi, lai cilvēks spētu radīt darba vietu sev un gūtu legālus ienākumus. Nepieciešams atbalsts arī mājražotāju un mājamatnieku saimnieciskajai darbībai.

- ✓ **Kopienas sadarbība:**

Jāveicina tādu projektu īstenošana, kuros iesaistītas dažādas iedzīvotāju grupas, tādējādi veicinot kopienas aktivitātes, iedzīvotāju saliedēšanos un iesaistīšanos teritorijas attīstības un vietējo vajadzību risināšanā. Jāveicina neaktīvo iedzīvotāju aktivizēšana un iesaistīšana, nodrošinot kvalitatīvas sabiedriskās aktivitātes, neformālās un/vai mūžizglītības iespējas, brīvā laika pavadīšanas iespējas. Jāveicina jauniešu piesaiste teritorijai, atbalstot to iniciatīvas, dodot iespēju apgūt uzņēmējdarbības attīstības zināšanas, kā arī citas praktiskās prasmes to konkurētspējas stiprināšanai darba tirgū. Reaģējot uz demogrāfiskajām tendencēm un pakalpojumu pieejamības samazināšanos īpaši lauku teritorijās, jāīsteno iniciatīvas, kas vērstas uz sociāli mazaizsargāto iedzīvotāju grupu iesaisti un atbalstīšanu, kā arī pakalpojumu pieejamību ikvienam.

- ✓ **Pievilcīga vide:**

Nepieciešams veidot ērtu un pievilcīgu publisko vidi, kurā iedzīvotāji dzīvo, strādā, īsteno savas ieceres, attīsta uzņēmējdarbību, sakārtojot vai izveidojot nepieciešamos pakalpojumus un infrastruktūru. Domājot par iedzīvotājiem nepieciešamo pakalpojumu pieejamību, svarīgi atbalstīt inovatīvus, vietējās iespējās un vajadzībās balstītus risinājumus kā, piemēram, multifunkcionālu centru izveide. Svarīgi ir sakārtot un izveidot infrastruktūru iedzīvotāju kvalitatīva brīvā laika pavadīšanai, apmācībām, sporta un atpūtas iespējām. Kā arī nepieciešami ieguldījumi uzņēmējdarbības infrastruktūras izveidei un attīstībai.

SVVA stratēģija turpinās risināt Ziemeļlatgales partnerības darbības teritorijai aktuālās vajadzības, nodrošinot iepriekšējā plānošanas periodā sasniegto rezultātu, uzsākto sadarbību turpinātību un pēctecību, pielāgojot to aktuālajai situācijai un paplašinot atbalstāmo darbību loku.

1.5.STARPTERITORIĀLĀS UN STARPVALSTU SADARBĪBAS VAJADZĪBU NOVĒRTĒJUMS

Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība veicina tīklošanos un labās prakses pārnesi, kas sekmē gan SVVA stratēģijā nosprausto mērķu un rezultātu sasniegšanu, gan rada papildu pievienoto vērtību LEADER pieejas īstenošanai Ziemeļlatgales partnerības darbības teritorijā – veicina daudzveidīgāku tūrisma attīstību un starpteritoriālo tūrisma iniciatīvu īstenošanu, nodarbinātību dažādās amatniecības nozarēs un to mijiedarbību, veicina inovatīvu risinājumu ieviešanu uzņēmējdarbībā, attīsta daudzveidīgākas iedzīvotāju kultūras, sporta, aktīvās atpūtas iespējas.

Iepriekšējā plānošanas periodā Ziemeļlatgales partnerība kā partneris iesaistījās vairākos sadarbības projektos:

- ✓ Starptautisks projekts "Handicraft Festival–Transnational cooperation project", kuru īstenoja divi partneri no Latvijas un viens no Somijas, ļāva stiprināt tradicionālo tautas mākslu. Projekta aktivitātes pilnveidoja izpratni par rokdarbiem, uzlaboja rokdarbu un amatnieku sadarbību, kā arī attīstīja iespējas produktu tirdzniecības paplašināšanai. Attīstīja vispārējās zināšanas par mākslas formām un paplašināja atpazīstamību projektā iesaistītajiem reģionu māksliniekiem-amatieriem, lai radītu jaunu sadarbību ar vietējiem un starptautiskajiem māksliniekiem un amatniekiem. Biedrību "Abulas lauku partnerība", "Ziemeļlatgales partnerība" un Somijas lauku partnerību teritorijā organizēto mākslas nometņu mērķis bija veidot sadarbību ar vietējās teritorijas iedzīvotājiem: māksliniekiem-amatieriem, amatniekiem, rokdarbniekiem, lai kopīgi iepazītu kultūru, padziļinātu zināšanas par brīvā dabā veidotām izstādēm. Projekts ļāva pilnveidot profesionālās gleznošanas iemaņas, gūt priekšstatu par radīto darbu menedžmentu, un tā rezultātā katrā teritorijā tika izveidota mākslas izstāde.
- ✓ 2019. gadā tika uzsākta sadarbība starpteritoriālajos sadarbības projektos "Velo tūrisma attīstība Austrumlatvijā, pieslēdzoties starptautiskajam Velomaršrutu tīklam" un projektā "Tūristam draudzīgs Latgales uzņēmējs digitalizācijas laikmetā". Mūsu sadarbības partneri projektos bija biedrība "SATEKA", biedrība "Rēzeknes novada partnerība", biedrība "Krāslavas rajona partnerība", biedrība "Preiļu -Līvānu novadu partnerība "Kūpā"", biedrība "Partnerība "Kaimiņi"", biedrība "Ludzas rajona partnerība" (vadošais partneris). Projekta rezultātā tika izstrādāts īstenoto projektu maršruts projektā iesaistīto VRG darbības teritorijās, popularizējot ne tikai ar LEADER pieeju īstenoto projektu rezultātus, bet arī tūrisma iespējas katrā teritorijā, piesaistot tūristus no citām Latvijas teritorijām un ārvalstīm.

2023. – 2027. laika posmā plānots sadarboties ar vairākām Latgales reģiona VRG, lai popularizētu latgaliskās vērtības un veicinātu ekonomisko sadarbību reģionā kopumā, tāpat tiek apsvērts īstenot sadarbības projektus arī ar Vidzemes reģiona VRG. Jaunajā plānošanas periodā Ziemeļlatgales partnerība turpinās sadarbību ar jau esošajiem partneriem, kā arī meklē jaunus sadarbības partnerus starpteritoriālajai un starptautiskajai sadarbībai tādās jomās kā tūrisms – kopīgu tūrisma produktu izstrāde, pieredzes apmaiņas braucieniem, informācijas pieejamības uzlabošanai - informācijas aprites tīklu izveide, amatniecības kā kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanās un jauniešu sadarbības aktivitāšu veicināšana. Ziemeļlatgales partnerība atvērta arī sadarbības iniciatīvām citās jomās, ko ierosinās partneri, ja tas atbildīs SVVA stratēģijas mērķiem.

2.STRATĒĢISKĀ DAĻA

2.1.VĪZIJA UN STRATĒĢISKIE MĒRĶI

Ziemeļlatgale – uz sadarbību balstīta ekonomiski attīstīta teritorija ar bagātu kultūras mantojumu, inovatīviem ražošanas uzņēmumiem, kvalitatīviem pakalpojumiem, daudzveidīgu lauksaimniecības produktu ražošanu un pārstrādi, pievilcīga lauku un pilsētvides ainava, aktīva sabiedriskā dzīve, nodrošināta sociālā iekļaušana - pamats dzīvošanai, strādāšanai un atpūtai vietējiem iedzīvotājiem un viesiem.

Sadarbība kopīgu mērķu īstenošanā pēc iespējas vairākās jomās. Īpaši atbalstot sadarbību starp pašvaldības iestādēm, starp uzņēmējiem, biedrībām un visām šīm iesaistītajām pusēm savā starpā. Iedzīvotāji aktīvi līdzdarbojas savu problēmu risināšanā un sniedz savu ieguldījumu kopīgu mērķu sasniegšanai.

Ekonomiski attīstīta teritorija - veiksmīgi darbojas esošie uzņēmēji un sakārtotā uzņēmējdarbības infrastruktūra veicina jaunu uzņēmumu veidošanos.

Bagāts kultūras mantojums– teritorijai ir spēcīga identitāte, vietējie iedzīvotāji lepojas ar kultūrvēsturiskajām tradīcijām, prot saglabāt nemateriālo kultūras mantojumu, nodot to nākamajām paaudzēm, nodrošinot ikviena interesenta izglītošanu par Ziemeļlatgales kultūru, kā arī prot tradīciju iepazīšanu un mācīšanu piedāvāt vienotā tūrisma produktā.

Pievilcīga vide – pēc iespējas plašākam iedzīvotāju lokam teritorijā pieejami kvalitatīvi nepieciešamie valsts, pašvaldības un privātā sektora pakalpojumi. Publiskā teritorija ir sakārtota, veidojot pievilcīgu dzīves vidi vietējiem iedzīvotājiem un teritorijas viesiem.

Stratēģiskie mērķi:

M1 Veicināt ekonomisko attīstību Ziemeļlatgalē;

M2 Veicināt iedzīvotājiem pievilcīgas dzīves vides radīšanu un pilsoniskās sabiedrības aktivitātes.

M2 ietver arī starpteritoriālās un starpvalstu sadarbību iniciatīvas, kas var būt vērstas uz tūrisma, pakalpojumu attīstību, latgalisko kultūras vērtību saglabāšanu un popularizēšanu, kā arī citām teritorijai būtiskām vajadzībām (skat. 1.4. nodaļu).

2.2. SASNIEDZAMIE REZULTĀTI

Tabula Nr. 4. "Sasniedzamo rezultātu rādītāji"

N.p.k.	Mērķis	Rezultātu rādītājs	Novērtēšanas periods		
			Bāzes vērtība 2023.gads	2025. gads	2027. gads
M1	**Veicināt ekonomisko attīstību Ziemeļlatgalē**	Radītas darba vietas (tai skaitā laukos)	**0**	**1**	**2**
		Izveidoti jauni pakalpojumi/produkti	**0**	**1**	**2**
		Attīstīti esošie pakalpojumi/produkti	**0**	**1**	**2**
		Radīti jauni uzņēmumi teritorijā	**0**	**1**	**2**
		Pievienotās vērtības radīšana teritorijā saražotajiem produktiem un/vai pakalpojumiem	**0**	**0**	**1**
M2	**Veicināt iedzīvotājiem pievilcīgas dzīves vides radīšanu un pilsoniskās sabiedrības aktivitātes**	Reģistrēto nevalstisko organizāciju skaits	**188**	**189**	**190**
		Aktīvo kopienu, viedo ciemu skaits teritorijā	**3**	**3**	**4**
		Sakārtoto un jaunizveidoto (dabas, tūrisma, publiskās	**0**	**1**	**3**

		vides u.c.) objektu skaits			
		Personu skaits, kas izmanto īstenoto projektu rezultātus lauku teritorijās	**0**	**1200**	**2000**
		Sakārtoti kultūrvēsturiskie objekti un īstenotas iniciatīvas latgalisko tradīciju stiprināšanai	**0**	**0**	**1**
		Īstenotas iniciatīvas jauniešiem	**0**	**2**	**4**
		Projektu skaits, kuru mērķauditorija ir sociāli mazaizsargātās iedzīvotāju grupas	**0**	**0**	**1**
		Īstenoto sadarbības projektu skaits	**0**	**0**	**1**

2.3.INOVATĪVU RISINĀJUMU IDENTIFICĒŠANA

Inovācija ir process, kurā jaunas **zinātniskās, tehniskās, sociālās, kultūras vai citas jomas idejas, izstrādnes un tehnoloģijas tiek īstenotas tirgū pieprasītā un konkurētspējīgā produktā vai pakalpojumā.**

Inovācijas gala rezultāts ir jaunievedumi, produktu un procesu kvalitātes, produktivitātes un efektivitātes būtiski uzlabojumi, kā arī jaunievedumi darba organizācijā un jaunumi piegādātāju un klientu attiecību veidošanā, t.sk.:

- ✓ **produkta inovācija** (uzlabots ražošanas gala produkts);
- ✓ **procesa inovācija** (uzlabots ražošanas process, lai iegūtu augstāku gala produkta tirgus vērtību);
- ✓ **organizatoriskā inovācija** (efektīva vadības sistēma, sadarbības tīklu veidošana);
- ✓ **sociālā inovācija** (uzlabojumi sociālajā vidē - labklājība, nodarbinātība, kultūrvide utt.).

SVVA stratēģijas ietvaros ar inovāciju vai jauninājumu tiek saprasta jebkura inovācija vai jauninājums tieši Ziemeļlatgales partnerības darbības teritorijā, tiek atbalstītas arī iniciatīvas, kas jau veiksmīgi darbojas citā Latvijas teritorijā un kā jauninājums tiek ieviests Ziemeļlatgales partnerības teritorijā.

3.RĪCĪBAS PLĀNS

3.1. RĪCĪBAS PLĀNS 2023.-2027.GADAM KOPĒJĀS LAUKSAIMNIECĪBAS POLITIKAS STRATĒĢISKĀ PLĀNA 2023.-2027.GADAM INTERVENCĒ "DARBĪBU ĪSTENOŠANA SASKAŅĀ AR VIETĒJĀS ATTĪSTĪBAS STRATĒĢIJU, TOSTARP SADARBĪBAS AKTIVITĀTES UN TO SAGATAVOŠANA"

"Vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas"

M1 Veicināt ekonomisko attīstību Ziemeļlatgalē

Rīcība 1.1. Mikro un mazo uzņēmumu veidošanās un attīstība, tajā skaitā tūrisma nozarē

Rīcības ietvaros tiks atbalstīts:

1) Mikro un mazo uzņēmumu izveide un attīstība, jaunu produktu un pakalpojumu radīšana, esošo produktu un pakalpojumu attīstīšana, to realizēšana tirgū, atpazīstamības veidošanai, kvalitatīvu darba apstākļu radīšana un darbinieku produktivitātes kāpināšana;
2) produkcijas realizēšanai paredzētās vides izveide vai labiekārtošana, kā arī jaunu realizācijas veidu ieviešanai un to atpazīstamības veidošana.

Apraksts: rīcības ietvaros paredzēts atbalstīt jaunu un esošu mazo un mikro uzņēmumu izveidi un attīstību, jaunu produktu un pakalpojumu izveidošanu un esošo produktu un pakalpojumu attīstību, kā arī lauksaimniecības produktu pārstrādi, īpaši veicinot vietējo resursu izmantošanu. Šajā rīcībā prioritāri tiks atbalstīta jaunu pakalpojumu un produktu attīstība, projekti tūrisma nozarē, tai skaitā esošo tūrisma pakalpojumu uzlabošanai. Rīcības ietvaros jāsekmē ekonomisko aktivitāšu palielināšanās lauku teritorijās. Projekti īstenojami Ziemeļlatgales partnerības darbības teritorijā, izņemot ar sabiedriskajām attiecībām saistītas aktivitātes un darbinieku dalība apmācībās uzņēmējdarbības produktivitātes kāpināšanai, kuras var tikt īstenotas arī ārpus Ziemeļlatgales partnerības darbības teritorijas. Tāpat kā arī vietējās produkcijas realizācijas vides radīšana vai labiekārtošana (piemēram, tirdzniecības vietas izveide) var tikt īstenota ārpus Ziemeļlatgales partnerības darbības teritorijas.

Rīcības atbalsta intensitātes pamatlikme ir 40 %, kas var tikt paaugstināta līdz 65 % (75 %) saskaņā ar 3.2.sadaļā noteiktajiem kritērijiem.

Rīcība 1.2. LAUKU BIĻETE

Rīcības ietvaros tiks atbalstīts:

1) Jaunu produktu un pakalpojumu radīšana lauku teritorijā, atbalsts tiks piešķirts kā fiksētas summas maksājums ar budžeta projektu "Lauku biļete", piemērojot Zemkopības ministrijas apstiprināto metodiku.

Rīcības atbalsta intensitātes pamatlikme ir 40%, kas var tikt paaugstināta līdz 75 % saskaņā ar 3.1.1sadaļā noteiktajiem kritērijiem.

"Kopienu spēcinošas un vietas attīstību sekmējošas iniciatīvas"

M2 Veicināt iedzīvotājiem pievilcīgas dzīves vides radīšanu un pilsoniskās sabiedrības aktivitātes

Rīcība 2.1. Vietējās teritorijas sakārtošana pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai un sabiedrisko aktivitāšu dažādošana

Rīcības ietvaros tiks atbalstītas:

1) Vietējo teritoriju, tostarp dabas un kultūras objektu, sakārtošana, lai uzlabotu pakalpojumu pieejamību, kvalitāti un sasniedzamību, un sabiedrisko aktivitāšu (tostarp viedo ciemu, apmācību, interešu klubu, kultūras, vides aizsardzības, sporta un citu brīvā laika pavadīšanas veidu) dažādošanai.

Apraksts: rīcības ietvaros paredzēts atbalsts Ziemeļlatgales partnerības darbības teritorijas publiskās un kultūras mantojuma infrastruktūras sakārtošanai, iedzīvotāju saliedēšanai, turpinot aktivizēt kopienu veidošanos un viedo ciemu iniciatīvas Ziemeļlatgales partnerības darbības teritorijā. Atbalsts tiek sniegts arī iedzīvotājiem nepieciešamo pakalpojumu izveidei, to kvalitātes uzlabošanai un sasniedzamības veicināšanai, t.sk. multifunkcionālu centru izveidei. Prioritāri tiks atbalstīta nemateriālā kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un popularizēšana, kā arī iniciatīvas, kas papildina tūrisma nozari. Rīcības

ietvaros paredzēts atbalstīt iniciatīvas, kas veicina sociāli mazaizsargāto iedzīvotāju iekļaušanu kopienu un sabiedrisko aktivitāšu dažādošanu.

Rīcības atbalsta pamata likme ir 70%, kas var tikt palielināta līdz 90% saskaņā ar 3.1.1.sadaļā norādītajiem kritērijiem.

Rīcība 2.2. Jauniešu iniciatīvas

Rīcības ietvaros tiks atbalstīts:

1) Iniciatīvas, kas nodrošina iespēju jauniešiem un bērniem lauku teritorijā iegūt dzīvei nepieciešamās prasmes, zināšanas un kompetences neformālās izglītības veidā. Projektā jābūt iesaistītiem vismaz 10 dalībniekiem, no kuriem vismaz 80% ir vecumā no 7 līdz 25 gadiem. Projektiem jārisina bērniem vai jauniešiem aktuālus jautājumus vai tēmas, organizējot pasākumus bērnu vai jauniešu aktīvas līdzdalības veicināšanai. Tāpat rīcības ietvaros tiks atbalstītas tādas aktivitātes, kurās jaunieši tiek izglītoti par uzņēmējdarbību un karjeras iespējām, kā arī iegūt praktiskas iemaņas. Jāveicina un jāatbalsta to interese uzsākt uzņēmējdarbību.

Projekta iesniedzēji / finansējuma saņēmēji ir pašvaldība, jaunatnes organizācija, biedrība vai nodibinājums, kas veic darbu ar jaunatni.

Rīcības 2.3. Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība

Rīcībā tiks īstenotas sadarbībā balstītas aktivitātes Ziemeļlatgales partnerības darbības teritorijas attīstībai būtiskas pieredzes izzināšanai, apmaiņai un pārņemšanai no partneriem Latvijā un ārpus Latvijas.

Tabula Nr.5 "Rīcību plāns"

Nr.	Mērķis / Rīcība	KLP SP 2023.-2027. intervences aktivitāte	Īstenošanas kārtas (izsludināšanas princips)	Maksimālā atbalsta intensitāte (%)	Maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam (EUR)	Rezultātu rādītāji
M1 "Veicināt ekonomisko attīstību Ziemeļlatgalē"						
R1.1.	**Mikro un mazo uzņēmumu veidošanās un attīstība, tajā skaitā tūrisma nozarē**	Aktivitāte "Vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas"	**2024.gadā - vismaz viena kārta;** **2025.gadā - vismaz viena kārta;** **2026.gadā - ja nepieciešams;** **2027.gadā - ja nepieciešams.**	Pamatlikme 40%, maksimālā 65% (75%)*, saskaņā ar 3.1.1.sadaļu	200 000 EUR	Īstenoti 10 projekti
R1.2.	**LAUKU BIĻETE**	Aktivitāte "Vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas"	**2024.gadā - vismaz viena kārta;**	Pamatlikme 40%, maksimālā 65% (75%)* saskaņā ar 3.1.1.sadaļu	15 000 EUR	Attīstīti vismaz 10 jauni pakalpojumi/ produkti.

			2025.gadā - vismaz viena kārta; **2026.gadā - ja nepieciešams;** **2027.gadā - ja nepieciešams.**			
M2 "Kopienu spēcinošas un vietas attīstību sekmējošas iniciatīvas"						
R2.1.	**Vietējās teritorijas sakārtošana pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai un sabiedrisko aktivitāšu dažādošana**	Aktivitāte „Kopienu spēcinošas un vietas attīstību sekmējošas iniciatīvas"	**2024.gadā - vismaz viena kārta;** **2025.gadā - vismaz viena kārta;** **2026.gadā - ja nepieciešams;** **2027.gadā - ja nepieciešams.**	Pamatlikme 70%, maksimālā 90%, saskaņā ar 3.1.1.sadaļu	100 000 EUR vietējās pašvaldības infrastruktūras izveidei; 50 000 EUR pārējiem projektiem.	Labiekārtoti vismaz 2 kultūrvēstures pieminekļi; Labiekārtoti vismaz 3 dabas objekti; Īstenots vismaz 2 tūrisma infrastruktūras sakārtošanas projekti; Īstenotas vismaz 2 kopienu stiprināšanas iniciatīvas

						Īstenoti 3 sabiedrisko aktivitāšu dažādošanas iniciatīvas
R2.2.	**Jauniešu iniciatīvas**	Aktivitāte „Kopienu spēcinošas un vietas attīstību sekmējošas iniciatīvas”	**2024.gadā - vismaz viena kārta;** **2025.gadā - vismaz viena kārta;** **2026.gadā - ja nepieciešams;** **2027.gadā - ja nepieciešams.**	100 %**	6000 EUR	Atbalstītas vismaz 5 jauniešu iniciatīvas.
R2.3.	**Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība**	Aktivitāte „Kopienu spēcinošas un vietas attīstību sekmējošas iniciatīvas”	NA	100%	NA	Dalība vismaz 1 sadarbības projektā

- * Fiksētas summas maksājums ar budžeta projekta aprēķina metodi “Lauku biļete”, saskaņā ar Zemkopības ministrijas metodiku
- ** Fiksētas summas maksājums “Jauniešu iniciatīvas”, saskaņā ar Zemkopības ministrijas metodiku

3.1.1. Kritēriju apraksts maksimālās atbalsta intensitātes noteikšanai

Kritērijs intensitātes paaugstināšanai	Intensitātes likme
1.1. Mikro un mazo uzņēmumu veidošanās un attīstība, tajā skaitā tūrisma nozarē	Pamatlikme 40%*
Projektā tiek radīts jauns vai uzlabots esošais pakalpojums; radīta jauna vai saglabāta esoša darba vieta lauku teritorijā	+25%
Pievienotās vērtības radīšana teritorijā saražotajiem produktiem un/vai pakalpojumiem	+25%
Projekts paredz ieviest aprites ekonomikas[26] principus preču, produktu ražošanā vai pakalpojumu sniegšanā	+25%
Projekts tiks īstenots tūrisma jomā	+10%
Izpildās kāds no minētajiem gadījumiem: - projekta iesniedzējs ir gados jauns lauksaimnieks; - mazā lauku saimniecība; - projektā investīcijas paredzētas pamatpakalpojumiem lauku teritorijā izglītības, sociālā vai veselības jomā; - projektā paredzētas neienesīgās investīcijas kvalitatīvu darba apstākļu uzlabošanai vai darbinieku produktivitātes kāpināšanai	+35%
1.2.Lauku biļete	Pamatlikme 40%
Izpildās kāds no minētajiem gadījumiem: - projekta iesniedzējs ir gados jauns lauksaimnieks, - mazā lauku saimniecība	+35%

[26] **Aprites ekonomika** ir ražošanas un patēriņa modelis, kas paredz esošo materiālu un produktu koplietošanu, iznomāšanu, atkārtotu izmantošanu, remontu, atjaunošanu un pārstrādi pēc iespējas ilgākā laika periodā. Tādējādi tiek pagarināts produktu aprites cikls. Praksē tas nozīmē līdz minimumam samazināt atkritumu apjomu. Kad pienāk kāda produkta lietošanas laika beigas, tā materiālus pēc iespējas cenšas atgriezt ekonomikā. Tos var lietderīgi izmantot atkal un atkal, tādējādi radot papildu vērtību.

- projektā investīcijas paredzētas pamatpakalpojumiem lauku teritorijā izglītības, sociālā vai veselības jomā - projektā paredzētas neienesīgās investīcijas kvalitatīvu darba apstākļu uzlabošanai vai darbinieku produktivitātes kāpināšanai	
Pievienotās vērtības radīšana teritorijā saražotajiem produktiem un/vai pakalpojumiem	+25%
Projekts paredz ieviest aprites ekonomikas[27] principus preču, produktu ražošanā vai pakalpojumu sniegšanā	+25%
Projekts tiks īstenots tūrisma jomā	+10%
2.1 Vietējās teritorijas, ieskaitot dabas un kultūras mantojuma objektus, sakārtošana pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai	Pamatlikme 70%**
Projekts paredz aktivitātes kopienu[28] vai viedo ciemu attīstībai[29]	+20%
Projekts paredz iespēju radīšanu sociāli mazāk aizsargātajām iedzīvotāju grupām[30] iekļauties sabiedrībā, aktivitātes ir tieši vērstas uz šīm grupām	+20%
Projekts paredz saglabāt kultūrvēsturisko mantojumu, t.sk. valsts, reģionālās vai vietējās nozīmes kultūrvēstures un arhitektūras pieminekli vai objektu	+20%
Projekts paredz aktivitātes, kurās iesaistīti vai piedalās vismaz divu ciemu vai pagastu iedzīvotāji Ziemeļlatgales partnerības darbības teritorijā	+20%

* Izpildoties vairākiem kritērijiem, kopējā atbalsta intensitātes likme nepārsniedz 65% (75%).

** Izpildoties vairākiem kritērijiem, kopējā atbalsta intensitātes likme nepārsniedz 90%.

[27] **Aprites ekonomika** ir ražošanas un patēriņa modelis, kas paredz esošo materiālu un produktu koplietošanu, iznomāšanu, atkārtotu izmantošanu, remontu, atjaunošanu un pārstrādi pēc iespējas ilgākā laika periodā. Tādējādi tiek pagarināts produktu aprites cikls. Praksē tas nozīmē līdz minimumam samazināt atkritumu apjomu. Kad pienāk kāda produkta lietošanas laika beigas, tā materiālus pēc iespējas cenšas atgriezt ekonomikā. Tos var lietderīgi izmantot atkal un atkal, tādējādi radot papildu vērtību.

[28] **Kopiena** ir cilvēku grupa, kurus vieno tādas kopīgas pazīmes kā kopīga identitāte, kopīga teritorija, cilvēku attiecības, vide, kultūra. Kopienas attiecības balstās uz kopīgu vēsturi, vērtībām, normām un savstarpējām iecerēm un gaidām.

[29] **Viedais ciems** ir kopiena lauku apvidū, kas īsteno vietējās iniciatīvas, lai rastu praktiskus risinājumus ciema ekonomisko, sociālo un vides apstākļu uzlabošanai, maksimāli izmantojot jaunas iespējas un digitālās tehnoloģijas.

[30] SVVA stratēģijā sociāli mazaizsargātās grupas tiek noteiktas saskaņā ar 11.01.2005.gada MK noteikumiem nr. 32 "Noteikumi par sociāli mazaizsargāto personu grupām"

3.2. CITA ĀRĒJĀ FINANSĒJUMA NEPIECIEŠAMĪBA UN PIESAISTĪŠANAS NOVĒRTĒJUMS

Ziemeļlatgales partnerība SVVA stratēģijā izvirzītos mērķus un rīcības īstenos tai pieejamā ELFLA finansējuma ietvaros, vienlaikus tiks vērtētas iespējas piesaistīt arī finansējumu no citiem ārējā finansējuma avotiem, lai varētu īstenot papildu aktivitātes vietējās ekonomikas stiprināšanai, nepieciešamo apmācību nodrošināšanai gan uzņēmējiem, gan kopienām, tāpat arī sadarbības veicināšanai un vietējās teritorijas identitātes stiprināšanai un saglabāšanai.

Tabula Nr. 6 "Plānotie ārējā finansējuma piesaistes avoti un projekti"

Iespējamais finansējuma avots	Projekta idejas apraksts	Aptuvenais finansējuma apmērs
ERAMUS +	Jauniešu iesaiste uzņēmējdarbībā un vietējās teritorijas attīstībā	50 000 EUR
KLP SP LA 20	Sadarbība pārtikas īso piegāžu ķēžu darbības veicināšanai un piedāvājuma nodrošināšanai	400 000 EUR
Dažādi	Kopienu atbalstīti un realizēti projekti sabiedrisko aktivitāšu un pakalpojumu dažādošanai	100 000 EUR

4. SABIEDRĪBAS VIRZĪTAS VIETĒJĀS ATTĪSTĪBAS STRATĒĢIJAS ĪSTENOŠANA UN NOVĒRTĒŠANA, NEIETVER PROJEKTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJUS

4.1.VIETĒJĀS RĪCĪBAS GRUPAS INFORMĀCIJAS TĪKLU VEIDOŠANAS APRAKSTS UN SADARBĪBAS NODROŠINĀŠANA AR DAŽĀDĀM TĀS DARBĪBAS TERITORIJĀ ESOŠAJĀM ORGANIZĀCIJĀM

Ziemeļlatgales partnerība informācijas izplatīšanai izmanto šādus komunikācijas kanālus:

- ✓ biedrības mājas lapa www.zlp.lv[31], kurā regulāri tiek ievietota informācija par biedrības aktualitātēm, SVVA stratēģiju, projektu konkursiem, īstenotajiem projektiem u.c. projektu iesniedzējiem, īstenotājiem, vietējiem uzņēmējiem, kopienām, NVO un iedzīvotājiem aktuālo informāciju, kas saistīta par Ziemeļlatgales partnerības darbību;
- ✓ Balvu novada pašvaldības mājas lapa www.balvi.lv;
- ✓ nepieciešamības gadījumā Ziemeļlatgales laikrakstā „Vaduguns", lai sasniegtu pēc iespējas plašāku sabiedrību;
- ✓ informācija par Ziemeļlatgales partnerības aktualitātēm tiek publicēta arī sociālajos tīklos www.facebook.com, www.instagram.com un www.twitter.com.

Papildu publicitāte par īstenotajiem projektiem tiek nodrošināta šādos veidos:

- ✓ tiek veidoti galda kalendāri un brošūras, kuros iekļauta informācija par īstenotajiem projektiem ar LEADER pieeju;
- ✓ tiek veidoti televīzijas raidījumi par īstenotajiem projektiem, kuros projektu īstenotāji dalās savā projektu īstenošanas pieredzē;
- ✓ tiek rīkotas informatīvās dienas, kurās iedzīvotājiem tiek nodrošināta iespēja apmeklēt projektu īstenotājus u.c.

[31] Līdz 03.03.2021. Ziemeļlatgales partnerības aktuālā informācija tika ievietota mājas lapā www.balvi.partneribas.lv.

Vietējo iedzīvotāju informēšana un līdzdalība tiek nodrošināta arī Ziemeļlatgales partnerības darbībai svarīgu lēmumu pieņemšanas gadījumā, kad organizāciju, iedzīvotāju un uzņēmēju viedokļu uzklausīšanai tiek organizēti tādi pasākumi, kā :

- ✓ informatīvie semināri un diskusijas (dažādās Ziemeļlatgales partnerības darbības teritorijas vietās);
- ✓ Ziemeļlatgales partnerības pārstāvju klātienes tikšanās ar dažādu organizāciju pārstāvjiem.

Jaunajā plānošanas periodā paredzēts turpināt iepriekš aprakstīto praksi, kā arī plānots ieviest jaunus informācijas sniegšanas un apmaiņas kanālus:

- ✓ organizēt pieredzes apmaiņas braucienus uz citām VRG Latvijā un ārvalstīs, lai iegūtu pēc iespējas plašāku informāciju un paaugstinātu prasmes, kapacitāti potenciālajiem projektu iesniedzējiem, kā arī, lai nodrošinātu jaunu ideju attīstību VRG darbības teritorijā;
- ✓ vienu reizi gadā izdot VRG informatīvo izdevumu par aktuālo informāciju, ko nosūtīt biedrības biedriem un citiem interesentiem elektroniski;
- ✓ apmācības atbilstoši VRG tiešā mērķauditorijas – projektu iesniedzēju, īstenotāju vajadzībām.

2023.-2027.gada periodā Ziemeļlatgales partnerība savā ikdienas darbā īstenojot iedzīvotāju aktivizēšanas pasākumus, plāno ciešāk sadarboties ar Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma centra speciālistiem, LLKC Latvijas Lauku konsultāciju biroju Balvos, NVA Balvu filiāli u.c. organizācijām, kuru darbības mērķi sakrīt ar Ziemeļlatgales partnerības darbības mērķiem.

SVVA stratēģija ir izstrādāta sadarbībā ar biedrības "Ziemeļlatgales partnerība" darbības teritorijas iedzīvotājiem, NVO, uzņēmējiem, pašvaldību, aktīvajām kopienām, izzinot to vajadzības un redzējumu par teritorijas attīstību un nepieciešamajiem risinājumiem 14 sanāksmēs, kopskaitā iesaistot 532 dalībniekus.

Tikšanās ar Balvu novada iedzīvotājiem notika laika periodā no 2022.gada augusta līdz 2023.gada jūlijam Baltinavā, Viļakā, Kubulu, Rugāju, Lazdukalna pagastos un Balvu pilsētā.

4.2. PAPILDINĀTĪBAS NODROŠINĀŠANA AR EIROPAS SAVIENĪBAS KOHĒZIJAS POLITIKAS PROGRAMMU 2021.-2027.GADAM UN EIROPAS SAVIENĪBAS ATVESEĻOŠANĀS UN NOTURĪBAS MEHĀNISMA PLĀNU

SVVA stratēģija nodrošinās papildinātību ar vairākiem ES kohēzijas politikas programmas 2021.-2027.gadam specifiskā atbalsta mērķiem.

Tabula Nr. 7 "SVVA stratēģijas papildinātība ar ES Kohēzijas politikas programmu 2021.-2027.gadam"

SVVA stratēģijas mērķi (M), rīcības (R)	**Specifiskais atbalsta mērķis**	**Specifiskā atbalsta mērķa pasākums**
M1, R1.1, R.1.2	1.2.3. SAM Veicināt ilgtspējīgu izaugsmi, konkurētspēju un darba vietu radīšanu MVU, tostarp ar produktīvām investīcijām	1.2.3.1. Atbalsts MVU inovatīvas uzņēmējdarbības attīstībai 1.2.3.6.Tūrisma atbalsta programma
M1, R1.1, R.1.2	4.2.4. SAM Veicināt mūžizglītību, jo īpaši piedāvājot elastīgas prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas iespējas visiem, ņemot vērā uzņēmējdarbības un digitālās prasmes, labāk prognozējot pārmaiņas un vajadzību pēc jaunām prasmēm, pamatojoties uz darba tirgus vajadzībām, atvieglojot karjeras maiņu un sekmējot profesionālo mobilitāti	4.2.4.1.Atbalsts nozaru vajadzībās balstītai pieaugušo izglītība
M2 R.2.1, R.2.3	4.3.2. Kultūras un tūrisma lomas palielināšana ekonomiskajā attīstībā, sociālajā iekļaušanā un sociālajās inovācijās	n/a
M2 R.2.1	4.3.5. SAM Uzlabot vienlīdzīgu un savlaicīgu piekļuvi kvalitatīviem, ilgtspējīgiem un izmaksu ziņā pieejamiem pakalpojumiem; pilnveidot sociālās aizsardzības sistēmas,	4.3.5.1 Sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu pieejamības palielināšana

	tostarp veicināt sociālās aizsardzības pieejamību; uzlabot ilgtermiņa aprūpes pakalpojumu pieejamību, efektivitāti un izturētspēju	
M2 R.2.1, R.2.3	5.1.1.SAM Vietējās teritorijas integrētās sociālās, ekonomiskās un vides attīstības un kultūras mantojuma, tūrisma un drošības veicināšana	5.1.1.1. Infrastruktūra uzņēmējdarbības atbalstam 5.1.1.6. Kultūras mantojuma saglabāšana un jaunu pakalpojumu attīstība
M1, R1.1, R.1.2	6.1.1. SAM Pārejas uz klimatneitralitāti radīto ekonomisko, sociālo un vides seku mazināšana visvairāk skartajos reģionos	6.1.1.3. Atbalsts uzņēmējdarbībai nepieciešamās publiskās infrastruktūras attīstībai, veicinot pāreju uz klimatneitrālu ekonomiku

SVVA stratēģija nodrošinās papildinātību arī vairākām Eiropas Savienības Atveseļošanās un noturības mehānisma plāna investīcijām:

Tabula Nr. 8 " SVVA stratēģijas papildinātība ar ES Atveseļošanās un noturības mehānisma plānu"

SVVA stratēģijas mērķi (M), rīcības (R)	**Reformu un investīciju virziens**	**Plānotās investīcijas**
M1, R.1.2.	2.2. Uzņēmumu digitālā transformācija un inovācijas	2.2.1.3.i. Atbalsts jaunu produktu un pakalpojumu ieviešanai uzņēmējdarbībā
M2, R.2.2.	2.3. Digitālās prasmes	2.3.2.1.i. Digitālās prasmes iedzīvotājiem, t.sk. jauniešiem

M1, R1.1.	3.1. Reģionālā politika	3.1.1.3.i. Investīcijas uzņēmējdarbības publiskajā infrastruktūrā industriālo parku un teritoriju attīstīšanai reģionos
M2, R2.1.		3.1.2.1.i. Publisko pakalpojumu un nodarbinātības pieejamības veicināšanas pasākumi cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem

4.3. PROJEKTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJU NOTEIKŠANAS PRINCIPI UN KĀRTĪBA, TOSTARP INTEREŠU KONFLIKTA NOVĒRŠANA

Izstrādājot projektu vērtēšanas kritērijus, tiks ievēroti sekojoši principi:

- ✓ atbilstības princips - vērtēšanas kritēriji vērtē, lai projektu pieteikumos plānotās aktivitātes un mērķi sniedz tiešu ieguldījumu SVVA stratēģijas rīcību un mērķu sasniegšanā;
- ✓ vienlīdzības princips - izstrādātie vērtēšanas kritēriji nav diskriminējoši un ir vienlīdzīgi attiecībā pret visiem, kas var pretendēt uz atbalstu;
- ✓ ilgtspējas princips - vērtēšanas kritēriji veicina projekta rezultātu saglabāšanu, izmantošanu un attīstību turpmāk;
- ✓ papildināmības princips prasa izvēlēties tādus kritērijus, kur projekti uzrāda saikni ar citām iestrādēm, kas jau īstenotas (iesniedzējs ir jau veicis investīcijas) vai arī tiek īstenotas blakus teritorijā (nepieciešamība veidot teritoriāli saistītas investīcijas, lai palielinātu sociālo vai ekonomisko efektu);
- ✓ efektivitātes princips - kritēriji vērtēs paredzēto projekta mērķu, aktivitāšu un plānoto ieguldījumu sabalansētību;
- ✓ inovācijas princips - kritēriji vērtēs projektos paredzēto iniciatīvu un aktivitāšu novitāti Ziemeļlatgales partnerības darbības teritorijā;
- ✓ prioritāšu princips paredz, ka vērtēšanas kritērijos tiks vērtēts, vai projektu pieteikumos tiks sekmētas iniciatīvas, kas SVVA stratēģijā ir noteiktas kā īpaši atbalstāmas;
- ✓ atklātības princips - kritēriji un to vērtējums būs atklāts un pieejams projektu iesniedzējiem, vērtēšanas process tiks nodrošināts caurspīdīgs;
- ✓ taisnīguma princips - pret visiem projektu iesniedzējiem tiks ievēroti vienādi vērtēšanas kritēriji un principi, nepieļaujot interešu konflikta riskus.

Projektu vērtēšanu nodrošinās projektu vērtēšanas komisija, kuru ievēlēs biedrības valde un kuras darbību noteiks biedrības valdes apstiprināts projektu vērtēšanas komisijas nolikums[32].

Projektu vērtēšanas komisijas sastāvā ir ne mazāk kā 3 komisijas locekļi, no kuru vidus tiek izvēlēts vērtēšanas komisijas vadītājs.

[32] Projektu vērtēšanas komisijas nolikums, pieejams: https://zlp.lv/par-biedribu/biedribas-dokumenti/attachment/projektu-vertesanas-komisijas-nolikums/

Komisijas sastāvs tiek noteikts, balstoties uz principa, ka tajā jābūt vismaz vienam pārstāvim, kurš ir kompetents uzņēmējdarbības jautājumos. Vērtējot projektu komisijas locekļu kandidatūru, tiek skatīta viņa pieredze projektu vērtēšanas jomā.

Projekti Ziemeļlatgales partnerībā tiek vērtēti mēnesi pēc projektu iesniegumu iesniegšanas termiņa beigām. Projektu vērtēšanas komisijas projektu vērtējumu apstiprina projektu apstiprināšanas institūcija. Projekta iesnieguma atbilstību projektu iesniegumu vērtēšanas kritērijiem vērtē, piešķirot noteiktu punktu skaitu. Ziemeļlatgales partnerība izvērtē projektu konkursam iesniegto projektu atbilstību SVVA stratēģijai pēc noteiktiem vērtēšanas kritērijiem, kas noteikti rīcībām un ļauj prioritizēt jeb sarindot projektus pēc to ieguldījuma SVAA stratēģijas mērķu sasniegšanā.

Ja projekta iesniegumā norādītā informācija nav pietiekama vai skaidra, lai varētu izvērtēt projekta atbilstību SVAA stratēģijai, atbalsta pretendentam rakstiski tiek pieprasīta papildu informācija. Pieprasīto informāciju atbalsta pretendents iesniedz piecu darbdienu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas. Ja pieprasītā informācija noteiktajā termiņā netiek iesniegta, projekta iesniegums tiek vērtēts, pamatojoties uz projekta iesniegumā norādīto informāciju, un attiecīgajā projektu vērtēšanas kritērijā piešķir zemāko vērtējumu. Ziemeļlatgales partnerība saraksti ar atbalsta pretendentu pievieno projekta iesniegumam un iesniedz LAD mēneša laikā pēc projektu iesniegumu iesniegšanas termiņa beigām. Ziemeļlatgales partnerība ir noteikusi, ka tās darbībā iesaistītajām personām - Valdei, Projektu apstiprināšanas institūcijai, Vērtēšanas komisijas locekļiem un Ziemeļlatgales partnerības darbiniekiem, visos darbības procesos, t.sk. projektu iesniegumu vērtēšanas procesā, to īstenošanas un uzraudzības laikā, jāievēro šādi principi un vērtības:

- ✓ labas pārvaldības principi – darbība ir caurskatāma, efektīva, ir korupciju pilnībā izslēdzoša, veicina līdzdalību, ir iekļaujoša un atsaucīga;
- ✓ ilgtspējīgas attīstības principi – darbība ir vērsta uz ilgtermiņa ekonomisko izaugsmi, pilsonisko sabiedrību un vides aizsardzību;
- ✓ cilvēka cieņa, vienlīdzība, cilvēktiesības, brīvība, minoritāšu tiesības, demokrātiskums un likuma vara;
- ✓ rezultātu un risku vadības pieejas principu ievērošana.

Interešu konflikts ir situācija, kurā darbiniekam vai deleģēta loceklim, pildot amata pienākumus, jāpieņem lēmums vai jāpiedalās lēmuma pieņemšanā, vai jāveic citas ar amata pienākumiem saistītas darbības, kas ietekmē vai var ietekmēt paša darbinieka vai locekļa, viņa radinieku (par radiniekiem uzskatāmi tēvs, māte, vecmāte, vectēvs, bērns, mazbērns, adoptētais, adoptētājs, brālis, māsa, pusmāsa,

pusbrālis, laulātais) vai darījumu partneru (persona, kas ir deklarējamās darījumu attiecībās ar darbinieku likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" izpratnē) personiskās vai mantiskās intereses.

Interešu konfliktu pārvaldība ir taisnīgas darbības prakses un darbinieku rīcības ētikas principu iekļaušana Biedrības darbību reglamentējošos dokumentos, paredzot tajos šādus galvenos principus:

- ✓ Biedrības darbība tiek veikta, pamatojoties uz atbilstīgiem godīguma un labākās prakses standartiem. Tā savā darbībā nepieļauj korupcijas un interešu konflikta situācijas, kā arī sagaida līdzvērtīgu attieksmi un uzvedību no darbiniekiem un darījuma partneriem;
- ✓ Skaidra pienākumu sadales principu un kārtības noteikšana, lai pēc iespējas novērstu Interešu konfliktu rašanās iespējamību, kas varētu radīt kaitējumu jebkuru pušu interesēm. Darbinieki neveic darbības, kas var negatīvi ietekmēt vai nodarīt kaitējumu Biedrībai un tās reputācijai, vai kad ētisku apsvērumu dēļ varētu tikt apšaubīta darbinieka rīcības objektivitāte un neitralitāte;
- ✓ Pienākumu sadales principu atbilstoša atspoguļošana Biedrības organizatoriskajā struktūrā, nolikumos, darbinieku amata aprakstos, kā arī pilnvarojuma līmeņos un lēmumu pieņemšanas procesos, un to kontroles mehānismu ietveršana.

Interešu konflikta un koruptīvu darbību aizliegums ir noteikts biedrības "Ziemeļlatgales partnerība" statūtos, kuros arī noteikti biedru un darbinieku ētiskas uzvedības pamatprincipi un vērtības.

Atbilstoši atbalsta piešķiršanu reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem valsts amatpersonas statuss noteikts:

- ✓ lēmējinstitūcijas pārstāvjiem;
- ✓ projektu apstiprināšanas institūcijai.

Atbilstoši atbalsta piešķiršanu reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem, Interešu konflikta deklarāciju iesniedz:

- ✓ vērtēšanas komisijas locekļi;
- ✓ lēmējinstitūcijas locekļi, t.sk. Projektu apstiprināšanas institūcijas locekļi;
- ✓ paraksttiesīgās personas, kas paraksta lēmumus;
- ✓ persona, kas protokolē lēmējinstitūcijas sēdes.

Uzsākot projektu iesniegumu vērtēšanas procesu visi Vērtēšanas komisijas locekļi aizpilda Vērtēšanas komisijas locekļa Interešu konflikta neesamības deklarāciju un Objektivitātes un informācijas neizpaušanas apliecinājumu.

Projektu apstiprināšanas institūcijas locekļi pirms lēmuma pieņemšanas aizpilda Ziemeļlatgales partnerības projektu apstiprināšanas institūcijas locekļa Interešu konflikta novēršanas, objektivitātes un konfidencialitātes ievērošanas deklarāciju.

Ja kādam no Vērtēšanas komisijas locekļiem vai Projektu apstiprināšanas institūcijas locekļiem ir interešu konflikts kādā no vērtējamiem projektu iesniegumiem, tad konkrētais komisijas loceklis nepiedalās visu tās rīcības projektu iesniegumu vērtēšanā konkrētajā kārtā.

Ziemeļlatgales partnerība izstrādās Lēmumu par atbilstību SVVA stratēģijai. Lēmumā skaidri definē kādam pasākumam un rīcībai atbilst projekts, kas ir projekta iesniedzējs, vai projekts atbilst vai neatbilst stratēģijai un norāda punktu skaitu šim projektam.

4.4.SABIEDRĪBAS VIRZĪTAS VIETĒJĀS ATTĪSTĪBAS STRATĒĢIJAS ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBA UN NOVĒRTĒŠANAS PROCEDŪRA

SVVA stratēģijas ieviešanu uzrauga Ziemeļlatgales partnerības administratīvais vadītājs, vienu reizi gadā par to informējot Ziemeļlatgales partnerības biedrus un projektu ieviesējus. Informācija par SVVA stratēģijas ieviešanu tiks publicētas Ziemeļlatgales partnerības mājas lapā, kā arī būtiskākās aktualitātes, pēc nepieciešamības, Ziemeļlatgales laikrakstā „Vaduguns".

SVVA stratēģijas ieviešanas pastāvīgo uzraudzību nodrošina Ziemeļlatgales partnerības administratīvais vadītājs, veido projektu datu bāzi, iekļaujot tajā būtiskāko informāciju par apgūto finansējumu, projektu īstenošanas vietu u.c. informāciju, kas palīdzēs novērtēt SVVA stratēģijas izpildes gaitu.

Projektu kvalitatīva ieviešana ir SVVA stratēģijas īstenošanas pamatā. To saturisko uzraudzību veic Ziemeļlatgales partnerības administratīvais vadītājs, kā arī uz brīvprātības principa to var darīt kāds no valdes locekļiem, ja ir izteicis tādu vēlēšanos. Projekta uzraudzība tiek veikta ne retāk kā vienu reizi katram projektam tā īstenošanas gaitā, kā arī pēc nepieciešamības, ja rodas aizdomas, ka projekts nesasniedz noteikto mērķi. Informācija par projektu īstenošanas gaitu tiks iegūta arī no projektu īstenotāju ikgadējām projektu atskaitēm.

Atbilstoši MK 16.08.2022. noteikumi Nr. 509 „Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju 2023.–2027.gadam sagatavošanai un īstenošanai" Ziemeļlatgales partnerība katru gadu, sākot no 2025.gada, novērtēs SVVA stratēģijā noteikto mērķu un sasniedzamo rezultātu, rīcības rezultātu, rādītāju izpildi un savu darbību iepriekšējā gadā. Novērtējums tiks iesniegts Lauku atbalsta dienestā un publicēts Ziemļlatgales partnerības mājas lapā. Tāpat Ziemeļlatgales partnerība veiks starpposma novērtējumu.

Noslēdzoties SVVA stratēģijas ieviešanas periodam 2023.-2027., Ziemeļlatgales partnerība izvērtēs nepieciešamību veikt padziļinātu SVVA stratēģijas ieviešanas rezultātu izvērtējumu.

4.5. SABIEDRĪBAS VIRZĪTAS VIETĒJĀS ATTĪSTĪBAS STRATĒĢIJAS ĪSTENOŠANAS ORGANIZĀCIJA

SVVA stratēģiju īsteno biedrība "Ziemeļlatgales partnerība", tās darbības mērķis ir mazināt nabadzību un sociālo izslēgtību Ziemeļlatgalē, sekmējot ilgtspējīgu lauku attīstību. Ziemeļlatgales partnerībā uz brīvprātības un līdztiesības principiem ir apvienojušās juridiskas un fiziskas personas. Tās augstākā lēmējinstitūcija ir Biedru kopsapulce. Ikdienas darbības nodrošināšanai un lēmumu pieņemšanai biedri ievēl pārstāvju lēmējinstitūciju - valdi - deviņu cilvēku sastāvā. Pašlaik valdē darbojas deviņi valdes locekļi no apvienotā Balvu novada. Valdē ir divi pašvaldības deleģēti pārstāvji – no Rugāju un Baltinavas pagastiem. Procentuāli valdes sastāvu veido 22% pašvaldības pārstāvji, 78% sociālekonomisko partneru (NVO, jauniešu, lauku sieviešu, uzņēmēju, lauksaimnieku interešu pārstāvji un fiziskas personas). Valdē tiek pārstāvētas lauku sieviešu un jauniešu intereses, kā arī lauksaimnieku intereses. Ziemeļlatgales partnerības izpildvara ir valdes priekšsēdētājs, valdes priekšsēdētāja vietnieks un valdes locekļi, kopā - 7, ko ievēl biedri un valde no valdes locekļu vidus. Par SVVA stratēģijas administratīvo īstenošanu ir atbildīgs, valdes apstiprināts, stratēģijas administratīvais vadītājs.

Saskaņā ar statūtiem valde apstiprina SVVA stratēģiju, kā arī apstiprina grozījumus tajā.

Šīs SVVA stratēģijas darbības laiks ir spēkā no tās apstiprināšanas brīža līdz 2023.-2027.plānošanas perioda beigām. Stratēģijas ieviešanas rezultātā tiks veicināta vietējās teritorijas attīstība un vietējās iniciatīvas dzīves kvalitātes uzlabošanai laukos, aktivizējot sadarbību starp nevalstisko sektoru, uzņēmējiem, valsts un pašvaldību iestādēm.

SVVA stratēģijas īstenošanas organizācija, uzraudzība un novērtēšana notiek saskaņā ar reglamentējošiem normatīviem aktiem.

SVVA stratēģija tiks īstenota atklātu projektu konkursu veidā, biedrība izsludinās projektu iesniegumu pieņemšanas kārtas atbilstoši Rīcības plānam, par ko atbildīgs SVVA stratēģijas administratīvais vadītājs.

Pēc saskaņošanas ar LAD, Ziemeļlatgales partnerības mājas lapā tiks ievietota informācija par projektu iesniegumu pieņemšanu atbilstoši SVVA stratēģijai.

Ziemeļlatgales partnerības valde ir atbildīga par SVVA stratēģijas izstrādi un ieviešanu, kā arī SVVA padomes ievēlēšanu. Projektu vērtēšanu nodrošina biedrības SVVA padome atbilstoši izstrādātajam nolikumam un saskaņā spēkā esošo normatīvo regulējumu. Vērtēšanas procesā atbalsta resurss ir SVVA stratēģijas administratīvais vadītājs un atbalsta personāls. Realizācijas procesā Ziemeļlatgales partnerība sniedz atbalsta saņēmējam nepieciešamo informāciju. Pēc projekta

realizācijas, Ziemeļlatgales partnerība veic projektu uzraudzību. Informāciju par realizētiem projektiem un sasniegto rādītāju izpildi nodrošina SVVA stratēģijas administratīvais vadītājs un atbalsta personāls, kuri sniedz atskaiti biedrības valdei par SVVA stratēģijas īstenošanas rezultātiem.

Līdzīgi kā SVVA stratēģijas izstrādes procesā, tāpat arī pēc SVVA stratēģijas apstiprināšanas Ziemeļlatgales partnerība organizē publicitātes jeb iedzīvotāju informēšanas pasākumus par normatīvo regulējumu prasībām attiecībā uz ELFLA finansējuma saņemšanas kārtību un izskaidro SVVA stratēģijas būtību un attīstības virzienus. Vienlaicīgi ar informēšanas pasākumu organizēšanu tiek stiprināta dažādu mērķgrupu (mājražotāju, tūrisma pakalpojumu sniedzēju, jaunieši, kopienu, nevalstisko organizāciju) zināšanu kapacitāte savā nozarē, projektu sagatavošanā, kā arī citās saistītās tēmās, veicot dažādas apmācības, lai Ziemeļlatgales partnerības darbības teritorijā realizētie projekti būtu ilgtspējīgi un radītu pievienoto vērtību Ziemeļlatgales partnerības darbības teritorijā. Par šīm darbībām atbildīga valde, administratīvais vadītājs un atbalsta personāls. Ziemeļlatgales partnerības valde, administratīvais vadītājs, atbalsta personāls regulāri papildina nepieciešamās zināšanas, kas nepieciešamas teritorijas attīstībai (semināri, pieredzes apmaiņa u.c), tādējādi stiprinot biedrības iekšējo resursu kapacitāti. Ziemeļlatgales partnerība SVVA stratēģijas īstenošanas laikā veic publicitātes pasākumus mājas lapā, sociālos tīklos, novadu vietējos laikrakstos. SVVA stratēģijas īstenošanas organizāciju Ziemeļlatgales partnerība veic ar tās rīcībā esošiem tehniskiem (dators, mēbeles u.c.) un sakaru līdzekļiem (tālrunis, internets). Ziemeļlatgales partnerībai ir biroja telpas, kur tā veic ikdienas darbu un ir pieejama projektu iesniedzējiem, īstenotājiem un citiem interesentiem.

5. FINANSĒJUMA SADALES PLĀNS

Nr.p.k.	Mērķis	Stratēģiskā plāna intervence	
		Atbalsta apmērs (% pret kopējo atbalstu Stratēģiskā plāna intervencē)	**Atbalsta apmērs (EUR) ***
1	**M1**	70 %	1 382 378,31
2	**M2**	30 % (t.sk. 5% sadarbības projektiem)	592 447,85 (t.sk. 23 697.91 EUR sadarbības projektiem)
Kopā		100 %	1 974 826,16
t.sk. uzņēmējdarbības attīstībai		70 %	1 382 378,31

* Saskaņā ar Lauku atbalsta dienesta lēmumu: Nr.10.9.3-11/26/4802-e

PIELIKUMI

1.pielikums "Vērtēšanas komisijas locekļa interešu deklarācija"

20__gada_____

INTEREŠU DEKLARĀCIJA

Es, _____ (vārds, uzvārds), kas pārstāv _____ (organizācija, amats), apstiprinu, ka esmu iepazinies(usies) ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas izsludinātā projektu konkursā iesniegtā projekta:

*(projekta iesniedzēja nosaukums)*_____

*(projekta iesnieguma numurs reģistrēts VRG)*_____

*(projekta nosaukums)*_____

vērtēšanas nosacījumiem un apliecinu, ka nav tādu faktu vai apstākļu, kuru dēļ es būtu ieinteresēts (a) projekta pozitīvā vai negatīvā izvērtēšanā. Ja vērtēšanas procesā izrādīsies, ka šādi apstākļi eksistē vai ir izveidojušies, tad es nekavējoties atkāpšos no konkrētā projekta vērtēšanas procesa. Būdams(a) projektu vērtēšanas komisijā, darbošos tikai savu pilnvaru ietvaros, nenonākot interešu konfliktā. Apņemos līdz projekta rezultātu paziņošanai neizpaust jebkādu informāciju par projektu vērtēšanas procesu. Apliecinu, ka visa konfidenciālā informācija, kas nonāks manā rīcībā projektu vērtēšanas laikā, tiks izmantota tikai projektu vērtēšanai.

Projektu vērtēšanas komisijas loceklis (e) /_____/